

POROČILO

Vzpostavitev evidence Priba gnezda za leto 2026 v okviru izvajanja sheme za podnebje in okolje INP08.09 Varstvo gnezd pribe

Pripravila: Živa Bombek, Rok Lobnik

Ljubljana, julij 2026

**Financira
Evropska unija**

Fotografija na naslovnici: Označeno gnezdo pribe na ozimnem žitu (Foto: Ž. Bombek)

Predlog citiranja:

Bombek Ž., Lobnik R. (2026): Vzpostavitev evidence Priba gnezda za leto 2026 v okviru izvajanja sheme za podnebje in okolje INP08.09 Varstvo gnezd pribe. Naročnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. DOPPS, Ljubljana.

Pri izvajanju SOPO Varstvo gnezd pribe so sodelovali naslednji zaposleni in člani DOPPS (abc): Blaž Blažič, Živa Bombek, Dejan Bordjan, Katarina Denac, Mitja Denac, Eva Horvat, Neža Kocjan, Rok Lobnik, Žan Tertinek, Matija Mlakar Medved, Val Milek, Rafko Pintar, Alen Ploj, Luka Poljanec, Matjaž Premzl, Maks Sešlar, Robi Šiško in Lan Višnovar.

Doseženi rezultati so nastali v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023 – 2027 za Slovenijo, ki je financiran iz sredstev državnega proračuna in proračuna Evropske unije.

KAZALO

POVZETEK	4
ABSTRACT	4
1. UVOD	6
2. METODE DELA	10
2.1 Območje iskanja gnezd pribe	10
2.2 Metoda iskanja gnezd pribe	11
2.3 Označevanje gnezd pribe	12
2.4 Sporočanje koordinat gnezd	13
2.5 Zaščita gnezd s košarami in nameščanje kamer	13
3. REZULTATI	17
3.1 Število najdenih gnezd	17
3.2 Podlaga najdenih gnezd	19
3.3 Izid gnezditve na najdenih gnezdih	20
3.4 Vpis v SOPO	29
3.5 Preživetje gnezd pribe	32
4. DISKUSIJA	36
4.1 Velikost gnezditvene populacije pribe na Ljubljanskem barju in Dravsko-Ptujsko-Središkem polju	36
4.2 Število najdenih gnezd	38
4.3 Podlaga gnezd	38
4.4 Izidi in preživetje najdenih gnezd	39
4.5 Predlog sprememb upravičenih con za leto 2027	41
ZAHVALA	42
VIRI	43

POVZETEK

V letu 2026 je bilo v okviru izvajanja SOPO INP08.09 Varstvo gnezd pribe najdenih 191 gnezd pribe (*Vanellus vanellus*), od tega 66 na Ljubljanskem barju in 125 na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju. Od gnezd z znanim izidom gnezdenja ($n = 165$; 86 %), so se mladiči uspešno izlegli iz 82 (50 %), 59 gnezd je bilo uplenjenih (35 %), pet pa zapuščenih (4 %). Devetnajst gnezd (12 %) je propadlo zaradi kmetovanja. Letošnje leto je bilo prvo, ko je bil največji delež gnezd uspešno izvaljen in ne uplenjen. Kljub temu je bil delež gnezd, uničenih zaradi kmetijskih del, letos kar štirikrat višji kot v letu 2025. Do uničenja je pogosto prišlo, ker nosilec kmetijskega gospodarstva o ukrepu ni seznanil dejanskega izvajalca del. Plenjenje, predvsem s strani lisice (*Vulpes vulpes*) in jazbeca (*Meles meles*), tako ostaja najpomembnejši dejavnik, ki omejuje gnezditveno uspešnost pribe na obravnavanem območju. Za zmanjšanje plenjenja smo na 35 gnezd namestili košare. Podrobno spremljanje usod gnezd je letos omogočilo izračun njihovega preživetja. To je bilo bistveno boljše tam, kjer je bila nameščena košara. Velikost gnezditvene populacije je bila v letu 2026 45–60 parov za Ljubljansko barje in 100–120 parov za Dravsko-Ptujsko-Središko polje, kar je manj kot v letu 2025. Na Ljubljanskem barju je bilo preživetje gnezd boljše kot na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju, kar bi lahko bilo zaradi zakasnitve prvih kmetijskih opravil na tem poplavnem območju. Največ gnezd je bilo na mladi koruzi ($n = 55$; 29 %), sledila so gola tla ($n = 48$, 25 %), ozimno žito ($n = 37$, 19 %) in koruzno strnišče ($n = 29$, 15 %). Preživetje gnezd je bilo najboljše na ostalih kulturah (soja, česen, krompir, travnik) in na mladi koruzi, najslabše pa na golih tleh, prahi in strniščih. Boljše je bilo tudi v drugi polovici gnezditvene sezone, kar bi lahko bilo povezano z odsotnostjo oranja in brananja po setvi, na splošno pa se preživetje gnezd pribe z vsakim letom viša, kar pripisujemo izvajanju ukrepa SOPO. Po zaključku subvencijske kampanje smo odkrili še dodatnih 33 gnezd (skoraj petina vseh), zaradi česar predlagamo podaljšanje obdobja subvencijske kampanje za varstvo gnezd pribe (VGP) vsaj do vključno 1. junija.

ABSTRACT

In 2026, 191 Lapwing (*Vanellus vanellus*) nests were found during the implementation of eco-scheme INP 8.09 Protection of Lapwing nests, of those 66 at Ljubljansko barje and 125 at Dravsko-Ptujsko-Središko polje. Of nests with known breeding outcome ($n = 165$; 86 %), chicks hatched successfully in 82 (50 %), 59 (35 %) nests were predated and five were deserted (4 %). As a result of agricultural activities, 19 nests (12 %) were destroyed. For the first time the highest proportion of nests was hatched successfully and not predated. Nonetheless, the proportion of nests destroyed due to agricultural activities was four times higher than in 2025. Such an outcome was likely due to a lack of communication about the scheme between the landowner and the labour contractor. Predation, particularly by the red fox (*Vulpes vulpes*) and the European badger (*Meles meles*), continues to be the primary factor limiting Northern Lapwing breeding success within the study area. To reduce predation, 35 nests were covered by metal nest exclosures. Systematic monitoring of nests enabled a comprehensive analysis of nest survival. The latter was substantially higher for nests, protected by exclosures. The breeding population size in 2026 was 45–60 pairs for Ljubljansko barje and 100–120 pairs for Dravsko-Ptujsko-Središko polje, which is lower than in 2025. Nest survival was higher at Ljubljansko barje, which could be due to a delayed initiation of agricultural activities in the flood-prone terrain. The majority of nests were located in young maize ($n = 55$; 29 %), followed by bare soil ($n = 48$, 25 %), winter cereal ($n = 37$, 19 %) and maize stubble ($n = 29$, 15 %). Nest survival was highest at other crops (soybean, garlic, potato, grass) and young maize, and lowest on bare soil, fallow land and maize stubble. It was also higher during the second half of the nesting season, which may be connected to the absence of tillage after sowing. In general, nest survival seems to be increasing with every year,

which we attribute to the implementation of the eco-scheme. After the subsidy eligible period, additional 33 nests were discovered (almost a fifth of the total), which is why we recommend expanding the period eligible for the subsidy of Protection of Lapwing nests until including at least the 1st of June.

1. UVOD

Priba (slika 1) je vrsta ptice, ki gnezdi na tleh (Vogrin 1998, Shrubbs et al. 1991, Svensson et al. 2025), v Sloveniji skoraj izključno na obdelovalnih površinah, predvsem na njivah (Tome 1998). Za gnezdenje izbira odprta območja z nizko in redko vegetacijo, saj ji takšni habitati omogočajo dober pregled nad okolico ter pravočasno zaznavanje morebitnih plenilcev ali drugih nevarnosti. Njena prvotna gnezditvena okolja so obsegala različne tipe vlažnih travišč, barij, močvirnih ravnin, odprtih pašnikov in obalnih travnikov, za katere je značilna pregledna in neporaščena krajina (Hagemeyer & Blair 1997; Svensson et al. 2025).

Slika 1: Gnezdo, begavci, samica z begavcem in mladosten osebek (Foto: Ž. Bombek)

Evropske populacije pribe so bile v obdobju med leti 1970 in 1990 večinoma stabilne, na nekaterih območjih je bil zabeležen celo zmeren porast. Med leti 1990 in 2000 se je trend obrnil in v marsikaterem delu Evrope je prišlo do izrazitega upada populacij. Zaradi zmanjševanja številčnosti je priba sedaj na Rdečem seznamu Mednarodne zveze za varstvo narave (IUCN) uvrščena med potencialno ogrožene vrste (NT), kar pomeni, da se približuje kriterijem za uvrstitev med ogrožene vrste (BirdLife International 2025, IUCN 2026).

Med pomembnejšimi vzroki za spremembe v populacijski dinamiki vrste so obsežni posegi v mokriščne habitate v drugi polovici 20. stoletja. Izsuševanje močvirij, regulacije vodotokov ter širjenje prometne in druge infrastrukture so povzročili občutno zmanjšanje poplavnih ravnin in naravnih travišč, ki so v preteklosti predstavljala ključna gnezditvena območja pribe (Shrubbs 1990, Sheldon et al. 2004, Müller et al. 2009, BirdLife International 2025). Priba se je zato postopoma prilagodila razmeram v kulturni krajini. Danes pogosto gnezdi na njivah s kulturami, ki spomladi razvijejo vegetacijo nekoliko pozneje, na primer na površinah s krompirjem ali koruzo, pa tudi na strniščih in sveže preoranih njivah. Takšna območja po strukturi vegetacije in odprtosti do določene mere posnemajo značilnosti njenih nekdanjih naravnih habitatov (Trilar 1983).

Prva gnezda pribe (slika 2) se običajno pojavijo sredi marca (Aleš 2005), najpogosteje na njivah, ki še niso bile obdelane. Ker v tem obdobju na številnih kmetijskih površinah potekajo dela, kot je oranje,

brananje, sajenje krompirja ali setev drugih poljščin, so gnezda pogosto uničena med mehanizirano obdelavo tal. Po izgubi prvega legla pribe praviloma ponovno gnezdijo, pri čemer nadomestno leglo oblikujejo približno dva tedna po neuspešnem poskusu. Tudi ta gnezda pa ostajajo izpostavljena podobnim tveganjem (Trilar 1983, 1991, Aleš 2005).

Slika 2: Pribino gnezdo na prahi (Foto: Ž. Bombek)

Pomemben dejavnik ogroženosti predstavlja uporaba herbicidov in drugih fitofarmaceutskih sredstev. Njihova uporaba zmanjšuje razpoložljivost plevelnih vrst (ki so hrana žuželk) in talnih nevretenčarjev, ki predstavljajo pomemben prehranski vir tako za mladiče kot za odrasle pribe. Poleg posrednega vpliva na dostopnost hrane lahko biocidi povzročijo tudi neposredno škodo mladičem, ki se zadržujejo in prehranjujejo na tretiranih površinah (Trilar 1983, 1991, Aleš 2005).

Na uspešnost gnezdenja in dolgoročne populacijske trende poleg kmetijskih praks vpliva še plenilstvo. Povečana stopnja plenjenja lahko prispeva k zmanjševanju številčnosti populacije oziroma ovira njeno okrevanje. Intenzivno kmetijstvo namreč spreminja krajinsko strukturo in razpoložljivost virov, kar lahko ustvarja ugodnejše razmere za plenilce ali povečuje izpostavljenost gnezd njihovem delovanju (Schekkerman et al. 2009). Nekateri evropske raziskave drugih vrst pobiležnikov, ki gnezdijo v kmetijski krajini, so pokazale, da je stopnja plenjenja precej odvisna tudi od kakovosti habitata. Kentie et al. (2015) so denimo ugotovili, da je preživetje gnezd črnorepega kljunača (*Limosa limosa*) na Nizozemskem večje na travnikih, bogatih z zelišči, kot pa na monokulturnih površinah, kar kaže na to, da lahko kakovostnejši habitat zmanjša tveganje za plenjenje. Do podobnih ugotovitev so prišli tudi pri velikem škurhu (*Numenius arquata*) na Švedskem, kjer je bilo plenjenje glavni vzrok izgub gnezd, pomemben dejavnik pa so bila tudi kmetijska opravila (Berg 1992, Berg 1994). Na uspešnost gnezdenja sicer verjetno običajno vpliva več medsebojno povezanih dejavnikov, zaradi česar sprememb kmetijske krajine same po sebi ne moremo direktno povezati s povečano stopnjo plenjenja. Pomembno vlogo imajo lahko tudi številčnost, prostorska razporeditev in naravna medletna nihanja populacij plenilcev ter razpoložljivost alternativnega plena (Tolhurst et al. 2025).

Vremenski ekstremi prav tako vplivajo na gnezditveni uspeh pribe (Cramp 1983). Večdnevna obdobja nizkih temperatur spomladi lahko vodijo do podhladitve jajc in poginov mladičev. Ob tem so še posebej ranljivi ravno izvaljeni mladiči, saj za termoregulacijo potrebujejo bistveno več časa kot že nekoliko starejši mladiči, in posledično manj časa namenijo iskanju hrane, ki je v času hladnega vremena že tako ali tako slabše dostopna (Kolešková et al. 2023). Prav tako lahko pribe gnezda zapustijo tudi v obdobjih ekstremno visokih temperatur, še posebej če se ob tem močno segrejejo tla (Van den Berg et al. 2026).

Populacije pribe so lahko zaradi različnih okoljskih dejavnikov podvržene tudi medletnemu nihanju. Izrazita medletna nihanja v številčnosti gnezdeče populacije v povezavi z lokalnimi okoljskimi razmerami za Švedsko denimo navajajo Berg et al. (2002). Pri interpretaciji razlik v številčnosti populacije in gnezditveni uspešnosti med posameznimi leti je zato pomembno upoštevati tudi naravna medletna nihanja.

Podatki o številčnosti pribe v slovenski kmetijski krajini kažejo na dolgoročen negativen populacijski trend (Bordjan et al. 2025), kar potrjuje ogroženost vrste in poudarja pomen nadaljnjih raziskav ter spremljanja njenega stanja (Trilar 2019). V Sloveniji sta za ohranjanje gnezditvene populacije posebej pomembni dve območji: Ljubljansko barje in Dravsko-Ptujsko-Središko polje, kjer je danes zabeležen največji delež gnezdečih parov. Ti območji zato predstavljata osrednji gnezditveni jedri pribe v nacionalnem merilu (Trilar 2019).

Kot odziv na izrazito zmanjševanje številčnosti gnezdečih prib v Sloveniji je bil v Strateški načrt skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 (SN SKP) vključen poseben varstveni ukrep za ohranjanje te vrste. Ukrep INP08.09 Varstvo gnezd pribe je del enoletnih shem za podnebje in okolje (SOPO) ter je namenjen izboljšanju gnezditvene uspešnosti vrste na najpomembnejših gnezditvenih območjih (MKGP 2022).

Izvajanje ukrepa temelji na sodelovanju različnih deležnikov, med katerimi so ornitologi Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP), javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ter nosilci kmetijskih gospodarstev. Ukrep se trenutno izvaja na izbranih območjih Ljubljanskega barja ter Dravsko-Ptujsko-Središkega polja, kjer je skoncentriran največji del slovenske gnezditvene populacije pribe (Denac & Blažič 2022).

Določitev območij, primernih za vključitev v SOPO, je temeljila na aktualnih podatkih o gnezditveni razširjenosti pribe (Denac & Blažič 2022). Meje območij so bile za leto 2026 posodobljene in usklajene z ugotovitvami o lokacijah gnezd, zabeleženih v letu 2025 (Denac 2025). SOPO se nato izvaja na naslednji način:

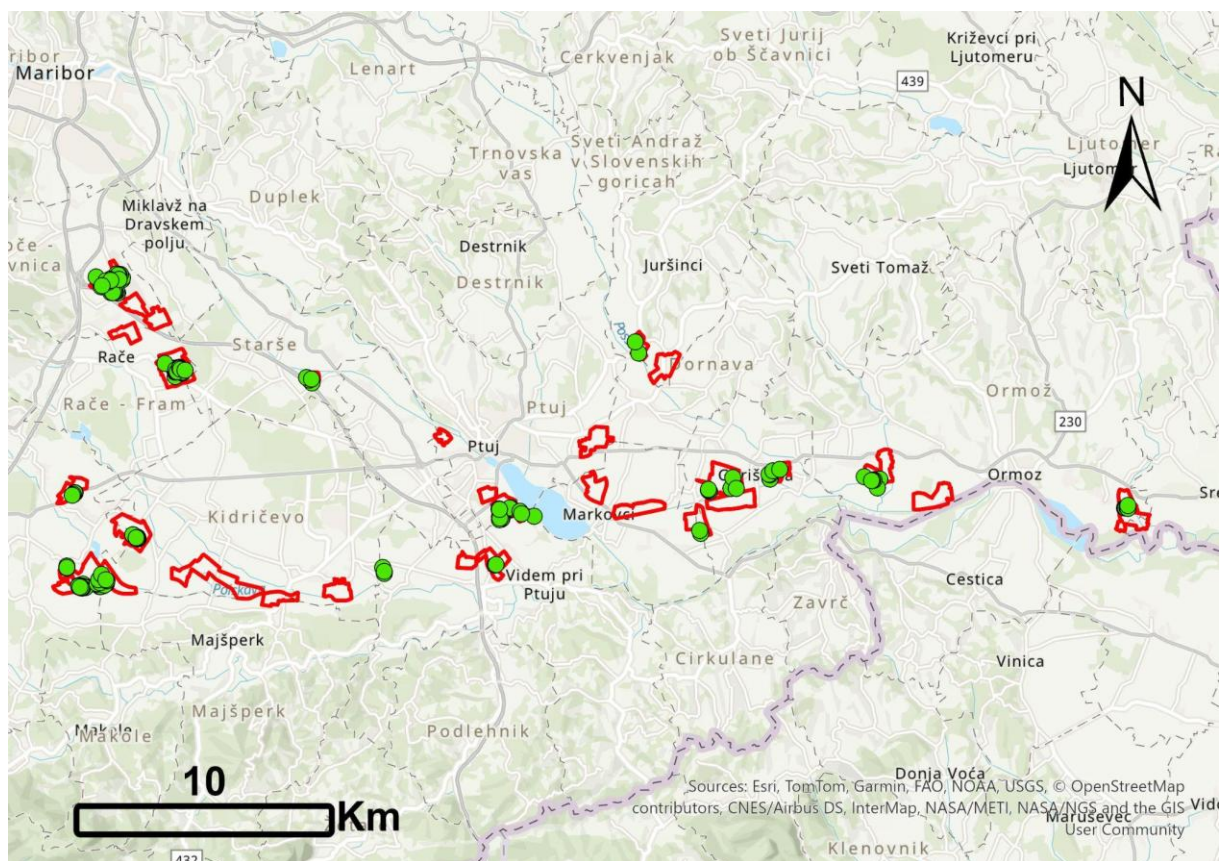
- Po odkritju gnezda pribe ornitolog gnezdo označi s štirimi količki in zabeleži njegove geografske koordinate (koordinati x in y).
- DOPPS najpozneje v dveh dneh po najdbi posreduje podatke o lokaciji gnezda na AKTRP.
- AKTRP mora v roku dveh dni od prejema obvestila o najdbi gnezda obvestiti pristojno JSKS.
- Pristojni svetovalec JSKS v naslednjih dveh dneh kontaktira nosilca kmetijskega gospodarstva, na katerega zemljišču je bilo odkrito gnezdo, ter se v primeru interesa za vključitev v ukrep SOPO dogovori za ogled na terenu.

- Terenski obisk opravita ornitolog in predstavnik JSKS skupaj s kmetom, ob tem predstavita namen ukrepa in način njegovega izvajanja (če se kmet za vključitev ne odloči, se označbe okoli gnezda odstranijo).
- Na označenem območju kmet do 15. junija ne sme izvajati aktivnosti, ki bi lahko ogrozile ali poškodovale gnezdo. Po tem datumu lahko zemljišče obdeluje brez dodatnih omejitev.
- Za dokazovanje izvajanja ukrepa mora kmet AKTRP predložiti dve geografsko označeni fotografiji, na katerih je jasno vidno zavarovano gnezdo z označevalnimi količki. Prva fotografija se posname ob vzpostavitvi varovanja oziroma ob obisku gnezda z ornitologom, druga pa v obdobju med 15. in 30. junijem istega leta.
- Fotografiranje je treba opraviti z uporabo aplikacije Foto Sopotnik.
- Za vsako uspešno zavarovano gnezdo pribe je kmet upravičen do plačila v višini 200 evrov.

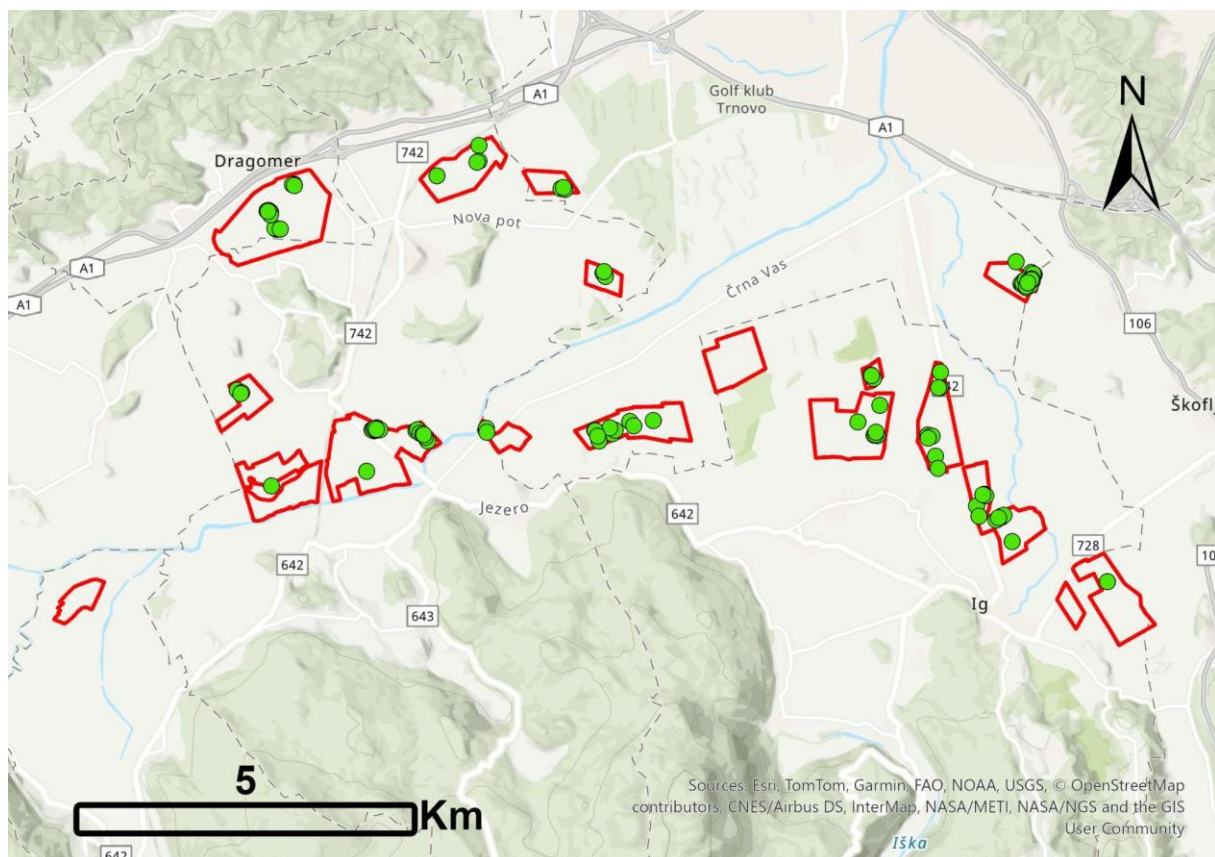
2. METODE DELA

2.1 Območje iskanja gnezd priba

Iskanje gnezd prib je potekalo znotraj območij, opredeljenih kot upravičena za vključitev vpis v SOPO Varstvo gnezd priba na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju (slika 3) in Ljubljanskem barju (slika 4). Ta območja so bila prvotno določena leta 2022 na podlagi podatkov o gnezdenju priba, zbranih med letoma 2015 in 2022 (Denac & Blažič 2022). V letih 2023, 2024 in 2025 so bila posodobljena glede na nove ugotovitve o lokacijah gnezd (Denac 2023, 2024, 2025). Pri terenskem delu v letu 2026 smo izhajali iz con, ki so bile določene ob zaključku poročanja za leto 2025. Kljub temu smo pozornost namenjali tudi območjem zunaj teh con, kadar smo med popisovanjem zaznali prisotnost prib ali nas je kontaktiral kmet. V takšnih primerih smo iskali gnezda izven vnaprej določenih upravičenih območij. Vključitev v ukrep SOPO je mogoča tudi za gnezda, najdena zunaj upravičenih con, vendar le pod pogojem, da se nahajajo na območju Ljubljanskega barja ali Dravsko-Ptujsko-Središkega polja. Za gnezda, odkrita izven teh dveh območij, vpis v ukrep trenutno ni mogoč.

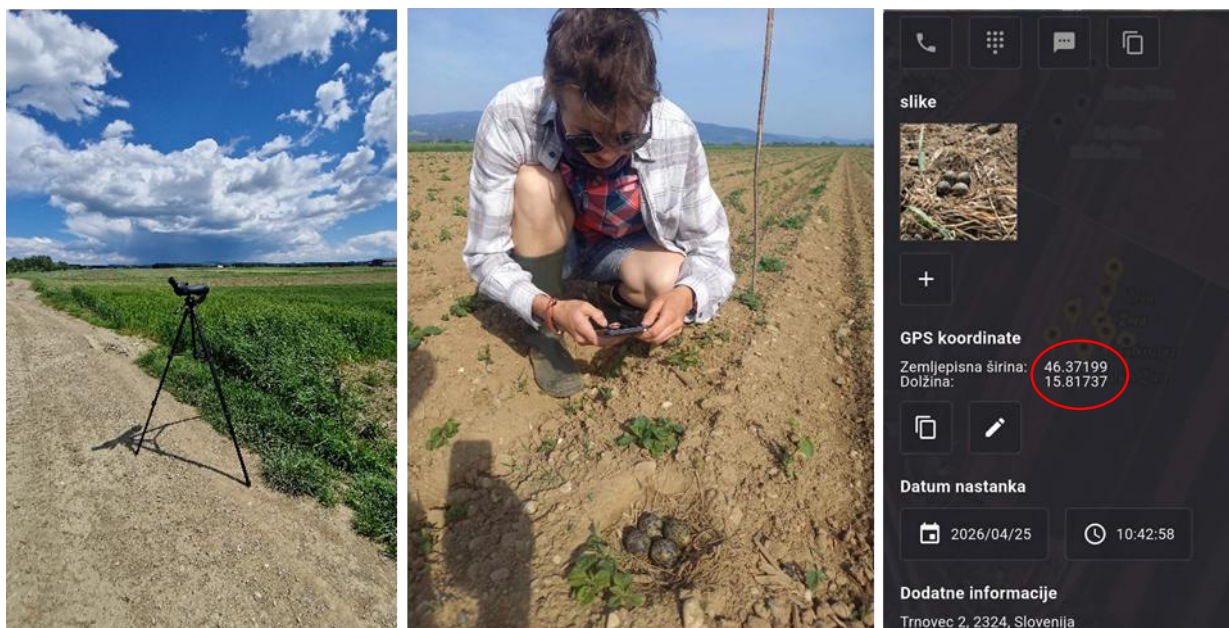
Slika 3: Upravičene cone za izvajanje SOPO Varstvo gnezd priba na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju. Zelene točke so gnezda, odkrita v letu 2025 (Denac 2025).

Slika 4: Upravičene cone za izvajanje SOPO Varstvo gnezd pribe na Ljubljanskem barju v leto 2026 - rdeči poligoni. Zelene točke so gnezda, odkrita v letu 2025 (Denac 2025).

2.2 Metoda iskanja gnezd pribe

Iskanje gnezd prib je potekalo med 15. marcem in 15. majem 2026, a smo na nekaterih poligonih iskanje podaljšali še do 25. maja. Zadnja štiri gnezda so kasneje našli še kmetje sami. Upravičena območja za izvajanje ukrepa so bila razdeljena med sodelujoče ornitologe, pri čemer je posamezni popisovalec pregledoval od ene do tri ploskve, odvisno od njihove velikosti. Terensko delo je potekalo po metodologiji, uporabljeni v prejšnjih letih (Denac 2023, 2024, 2025). Popisovalci smo z uporabo daljnogledov in teleskopov sistematično pregledovali njivske površine ter spremljali vedenje prib, ki so nakazovale možnost gnezdenja (slika 5). Med takšna vedenja je sodilo svatovanje, parjenje, oblikovanje in oblaganje gnezditvenih jamic, valjenje ter obrambno vedenje proti morebitnim plenilcem. Ko je bil zaznan potencialno gnezditveni par, smo se popisovalci osredotočili na določitev lokacije gnezda, pri čemer smo opazovanja praviloma izvajali z razdalje, daljše od 100 metrov. S pomočjo značilnih orientacijskih točk na njivi (ali v okolici) smo nato postopoma določili natančno lokacijo gnezda. V nekaterih primerih sta pri iskanju sodelovala dva popisovalca. Eden je s teleskopom neprekinjeno spremljal valečo ptico, drugi pa se je po navodilih približeval predvideni lokaciji gnezda. Ker pribe pogosto zapustijo gnezdo že ob zaznavi človeka na večji razdalji, je komunikacija med obema popisovalcema omogočila učinkovitejše določanje njegove lege. Po potrditvi najdbe so bile koordinate gnezda zabeležene z uporabo GPS naprave oziroma ustreznih aplikacij na pametnih telefonih (Map Marker, Google Maps). Za vsako gnezdo sta bili evidentirani koordinati x in y, kar je omogočilo nadaljnje spremljanje in vključitev v postopek varovanja (slika 5).

Slika 5: Pregledovanje njivskih površin s teleskopom med iskanjem gnezd pribe (levo) ter primer evidentiranja koordinat najdenega gnezda v aplikaciji Map Marker (desno) (Foto: R. Pintar in Ž. Bombek)

2.3 Označevanje gnezd pribe

Vsako odkrito gnezdo smo označili s štirimi lesenimi količki, visokimi približno en meter in s premerom 1-2 cm (slika 6). Količki so bili zapičeni v tla na oddaljenosti približno en meter od gnezda v štirih smereh, tako da so skupaj oblikovali kvadrat okoli gnezda.

Namen označitve je bil omogočiti kmetu lažje prepoznavanje lokacije gnezda pri izvajanju kmetijskih opravil ter preprečiti njegovo nenamerno poškodovanje med obdelavo zemljišča. Obenem so bili količki dovolj tanki, da niso predstavljali primernih sedež za zračne plenilce, s čimer se je zmanjšala možnost povečane izpostavljenosti gnezda plenjenju.

Slika 6: Označitev pribinega gnezda na njivi krompirja (Foto: Ž. Bombek)

2.4 Sporočanje koordinat gnezd

Podatki o lokacijah najdenih gnezd so bili praviloma posredovani AKTRP (zbirnevloge.aktrp@gov.si) na dan najdbe oziroma najpozneje po zaključku terenskega dela istega dne. Poleg koordinat gnezda in datuma najdbe so bili sporočeni še podatki o uporabljenem koordinatnem sistemu ter kontaktni podatki (telefonska številka) osebe, zadolžene za usklajevanje in izvedbo terenskega ogleda gnezd.

2.5 Zaščita gnezd s košarami in nameščanje kamer

V okviru spremljanja gnezditvene uspešnosti prib smo kakor v letu 2025 tudi v letu 2026 na 35 gnezd namestili zaščitne žičnate košare, katerih namen je bil zmanjšati plenjenje jajc in na novo izvaljenih mladičev. Namestili smo jih na Ljubljanskem barju (12) in na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju (23). Na desetih izbranih gnezdih na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju so bile dodatno nameščene še avtomatske kamere za spremljanje dogajanja v okolici gnezda, ki so bile pritrjene zraven označevalnih količkov.

Zaščitne ukrepe smo izvajali izključno na gnezdih, za katera smo predhodno pridobili soglasje lastnikov oziroma uporabnikov zemljišč. Soglasja so bila pridobljena med terenskimi ogledi ali preko svetovalcev, ki so preverili pripravljenost kmetov za sodelovanje.

Košare so bile zasnovane tako, da so imele med posameznimi prečkami približno 10 cm prostora. Taka konstrukcija je odraslim pribam omogočala nemoten dostop do gnezda in umik z njega, hkrati pa je omejevala dostop večjim talnim plenilcem, kot sta lisica in jazbec, ki sta po podatkih iz literature med najpogostejšimi povzročitelji izgub legel (Isaksson et al. 2007).

Namestitev posamezne košare je trajala približno 1–3 minute. Čas namestitve je bil odvisen predvsem od razmer na terenu, zlasti od trdote tal in prisotnosti kamenja, zaradi česar je bilo ponekod potrebno več časa za pritrditev košare. Po postavitvi smo gnezdo spremljali do ene ure, da bi preverili odziv ptic

in ugotovili, ali se bodo odrasli osebki vrnili k valjenju (slike 7-11). Po potrebi smo opazovanje podaljšali za dodatnih 15 minut, kadar smo ocenili, da priba potrebuje le še nekoliko več časa za vrnitev na gnezdo. Če se priba v tem času ni vrnila na gnezdo, smo košaro odstranili. Takšnih primerov je bilo 13 (5 na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju in 8 na Ljubljanskem barju).

Slika 7: Nameščanje košare in odčitavanje koordinat (Foto: Ž. Bombek)

Slika 8: Primer postavitve kamere in košare na njivi pri mariborskem letališču (Foto: Ž. Bombek)

Slika 9: Košare na njivi pri Pragerskem (Foto: Ž. Bombek)

Slika 10: Priba vali pod košaro v Apačah (Ž. Bombek).

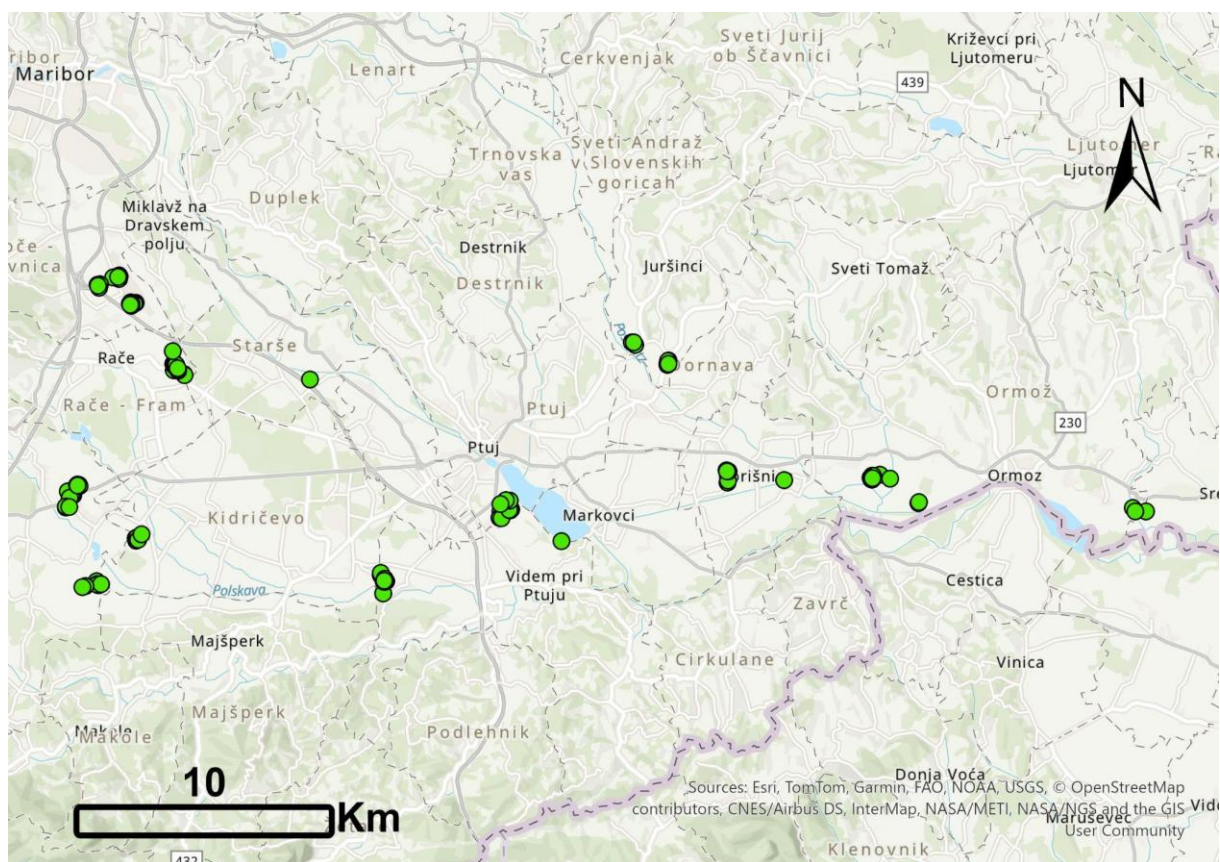

Slika 11: Priba vali pod košaro v Račah (Ž. Bombek).

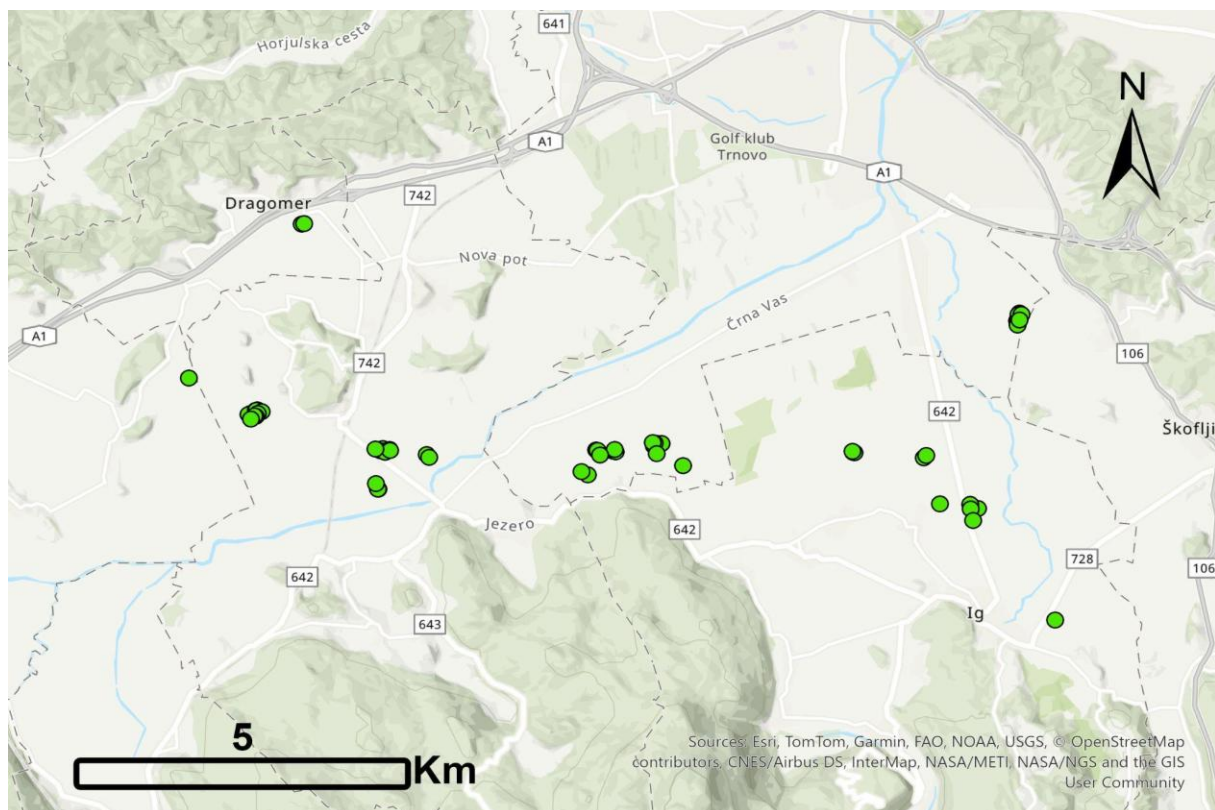
3. REZULTATI

3.1 Število najdenih gnezd

V letu 2026 smo našli 191 gnezd pribe, od tega 125 na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju in 66 na Ljubljanskem barju (sliki 12 in 13). Do vključno 15. maja smo našli 158 gnezd. Po tem datumu smo iskali do 25. maja in evidentirali še 33 dodatnih gnezd. Zadnja štiri gnezda so kmetje našli sami. Od skupnega števila pa je bilo 17 gnezd najdenih s strani kmetov, ki so o najdbi obvestili ornitologa ali kmetijskega svetovalca. V primerjavi s predhodnimi leti je bilo v letu 2026 na obeh območjih skupaj evidentiranih manj gnezd (tabela 1). Vse lokacije najdenih gnezd so priložene k poročilu v obliki prostorskega sloja (shp). Za posamezno gnezdo so bile zabeležene koordinate v koordinatnem sistemu D96/TM, datum najdbe, ime in priimek popisovalca oziroma osebe, ki je gnezdo odkrila, tip podlage, na kateri je bilo gnezdo najdeno, ter usoda gnezda. Podatek o usodi gnezda je znan za 165 gnezd.

Slika 12: Lokacije najdenih gnezd pribe na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju v letu 2026

Slika 13: Lokacije najdenih gnezd pribe na Ljubljanskem barju v letu 2026

Tabela 1: Število najdenih gnezd na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju in na Ljubljanskem barju v letih 2023, 2024, 2025 in 2026

	2023	2024	2025	2026
Dravsko-Ptujsko-Središko polje	157	153	181	125
Ljubljansko barje	57	75	108	66
SKUPAJ	214	228	289	191

Prvo gnezdo v sezoni 2026 smo našli 20. marca, zadnje pa 2. junija (slika 14). Podobno kot v letih 2024 in 2025 je bila tudi letošnja gnezditvena sezona razmeroma zgodnja. Že v marcu smo opazovali svatovanje, parjenje in začetek gnezdenja, hkrati pa so bili na območjih raziskave prisotni še osebkni na selitvi.

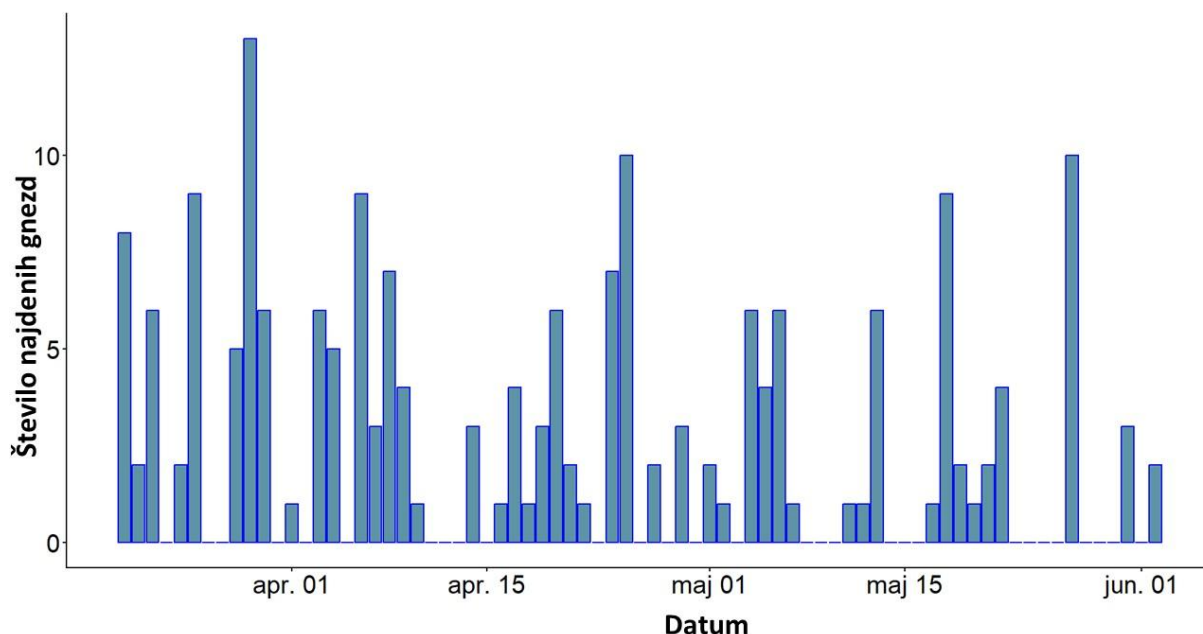
Na podlagi terenskih opazovanj ocenjujemo, da so se nadomestna gnezda začela pojavljati okoli 20. aprila. Gre za gnezda, ki so jih pari oblikovali po propadu prvega legla. Med prvimi legli smo zabeležili 97 gnezd, od tega 34 na Ljubljanskem barju in 63 na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju.

Na območju Apač na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju smo zabeležili večjo kolonijo s 13 gnezdi. Od teh so bila tri uničena zaradi kmetijskih del, eno pa je propadlo zaradi plenjenja. Deset gnezd je bilo uspešnih, tri od teh so bila po vsej verjetnosti nadomestna legla.

V Brezuli smo letos odkrili 19 gnezd, kar predstavlja največjo kolonijo na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju v letu 2026. Ob začetku sezone je bilo tam najdenih pet gnezd, od katerih so bila štiri uplenjena, eno pa uničeno med obdelavo zemljišča. Pari so kmalu zatem oblikovali nadomestna gnezda, koloniji

pa se je pridružilo še šest dodatnih parov. Do konca sezone smo na tem območju zabeležili 11 uspešno izvaljenih gnezd.

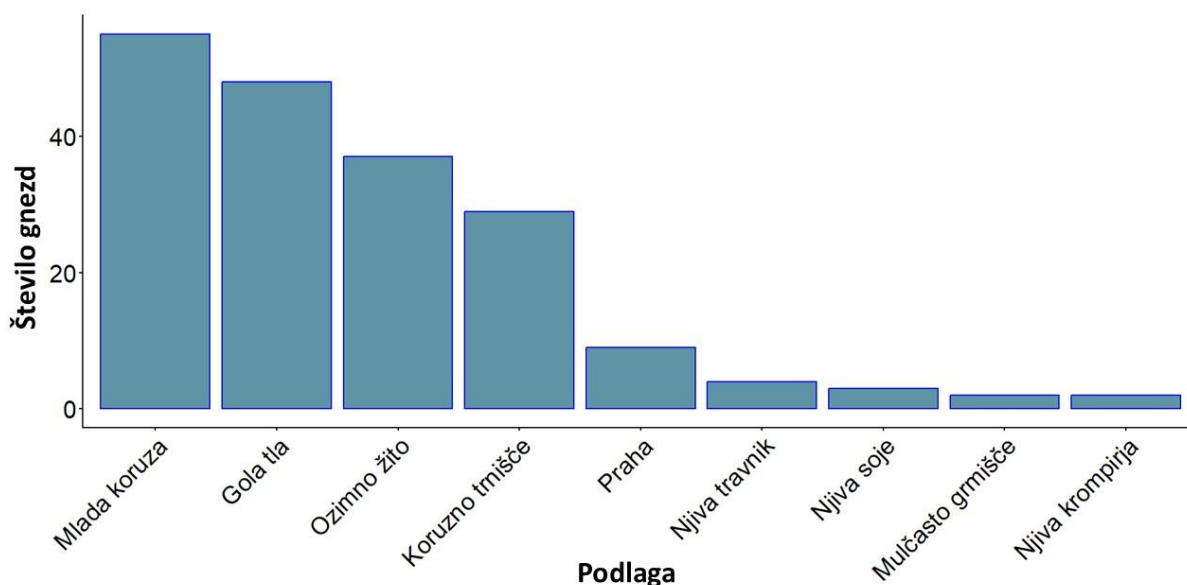
Na Ljubljanskem barju so bile največje zgostitve gnezdečih prib v okolici Lip in Škofljice (slika 13).

Slika 14: Število najdenih gnezd pribe po dnevih (obdobje 20. 3. – 2. 6. 2026)

3.2 Podlaga najdenih gnezd

Podatke o podlagi smo zbrali za vseh 191 gnezd (slika 15). Največ jih je bilo na mladi koruzi ($n = 55$, kar je 29 %), sledila so gola tla ($n = 48$, 25%), ozimno žito ($n = 37$, 19 %) in koruzno strnišče ($n = 29$, 15 %). Pri koruznih njivah je šlo v vseh primerih za mlado koruzo (višine do 10 cm). Tam smo našli le nadomestna legla, saj v času prvih legel koruza še ni posejana. Po drugi strani smo na ozimnem žitu našli le prva legla, saj je žito kasneje previsoko za gnezdenje pribe. V letu 2026 nismo našli nobenega gnezda na travniku, sta pa bili dve gnezdi odkriti na njivi, zasejani s travo.

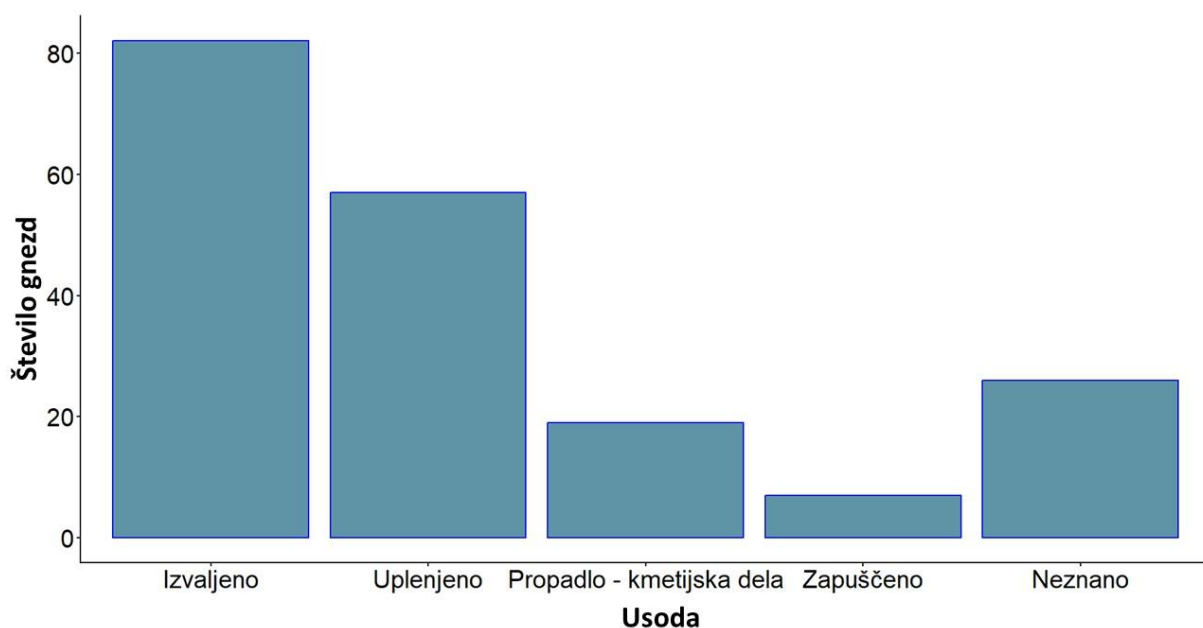

Slika 15: Podlage najdenih gnezd priba v letu 2026 na Ljubljanskem barju in Dravsko-Ptujsko-Središkem polju

3.3 Izid gnezditve na najdenih gnezdih

Podatke o izidu gnezditve nam je uspelo zbrati za kar 165 od 191 gnezd (86 %). Podatki manjkajo v glavnem za gnezda, najdena po 15. maju. Od 165 gnezd z znanim izidom so se mladiči uspešno izlegli iz kar 82 gnezd (50 %). Uplenjenih je bilo 59 gnezd (36 %), zaradi kmetijskih del (oranje, brananje, gnojenje) pa je propadlo 19 gnezd (12 %). Gnezdo je zapustilo pet parov prib, najverjetneje zaradi hitro rastoče vegetacije.

V tabeli 2 je primerjava izida gnezditve na gnezdih priba, najdenih v obdobju 2023-2026 na obeh območjih (podani so % gnezd z znanim izidom gnezditve v posameznem letu). Prvič v štirih letih je bil v letu 2026 največji odstotek gnezd izvaljenih. V prejšnjih letih je bila namreč večina gnezd uplenjenih. Kljub vsemu pa je letos kar za štirikrat narasel tudi odstotek gnezd, propadlih zaradi kmetijskih del. Podatki iz leta 2023 niso povsem primerljivi s podatki iz ostalih let, saj so se takrat popisovalci šele učili prepoznavanja znakov izvaljenih in uplenjenih gnezd. Podatki o gnezdih, propadlih zaradi kmetijskih del, pa so povsem primerljivi med vsemi leti, saj tukaj ni dvomnosti pri prepoznavanju vzroka propada.

Slika 16: Izid gnezditve na najdenih gnezdih pribe na Ljubljanskem barju in Dravsko-Ptujsko-Središkem polju v letu 2026

Tabela 2: Izidi gnezditve pribe (% gnezd z znanim izidom) na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju in Ljubljanskem barju skupaj v obdobju 2023-2026

Izid gnezditve	2023 (%)	2024 (%)	2025 (%)	2026 (%)
Uplenjeno	30	51	55	36
Izvaljeno	12	35	37	50
Propadlo - kmetijska dela	40	6	3	12
Propadlo - vzrok neznan	15	5	1	0
Poplavljen	3	3	0	0
Zapuščeno	0	0	4	3

Od gnezd, zavarovanih s košarami ($n = 35$), se jih je uspešno izvalilo 22 (63 %). Enajst gnezd (31 %) je bilo uplenjenih, eno (3 %) je bilo zapuščeno in eno (3 %) je bilo uničeno zaradi kmetijskih del. Med gnezdi brez košare, pri katerih je bila usoda znana ($n = 112$), se je uspešno izvalilo 58 gnezd (52 %). Uplenjenih je bilo 33 gnezd (28 %), 18 gnezd (17 %) je bilo uničenih zaradi kmetijskih del, tri gnezda (3 %) pa so bila zapuščena.

Primerjava kaže, da je bil delež uspešno izvaljenih gnezd večji pri gnezdih, zavarovanih s košarami (63 %), kot pri gnezdih brez zaščite (52 %). Hkrati je bil pri gnezdih z nameščenimi košarami nekoliko večji delež plenjenja (tabela 3).

Tabela 3: Izidi gnezd pribe (% gnezd z znanim izidom), zavarovanih s košaro in brez nje

	IZVALJENO	UPLENJENO	ZAPUŠČENO	KMETIJSKA DELA
BREZ KOŠARE	58 (52 %)	33 (28 %)	3 (3 %)	18 (17 %)
S KOŠARO	22 (63 %)	11 (31 %)	1 (3 %)	1 (3 %)

Tudi v letu 2026 smo, podobno kot v letu 2025, na izbranih gnezdih namestili avtomatske kamere za spremljanje dogajanja v okolici gnezd. Na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju smo namestili 10 kamer, na Ljubljanskem barju pa kamer letos nismo uporabljali.

Posnetki kamer so pokazali, da je bila tudi v letošnjem letu med najpogostejše zaznanimi plenilci lisica (*Vulpes vulpes*). Jazbeca (*Meles meles*) smo zabeležili redkeje kot v letu 2025. Pri enem od gnezd smo ob košari našli tudi iztrebke kune belice (*Martes foina*). Te vrste sicer s pomočjo kamer nismo neposredno zaznali, zato njene vloge pri plenjenju ni bilo mogoče zanesljivo potrditi.

Podobno kot lani, smo tudi letos zaznali lisice (slike 17-20), ki so se naučile priti v košare in upleniti celotno gnezdo s štirimi jajci. V enem primeru smo zabeležili celo plenjenje odrasle pribe, pri čemer je lisica uplenila vsa štiri jajca, odraslo ptico in še voluharja (slika 21). Gre sicer za mlado lisico, za katero so rešetke, kot kaže, dovolj široke, da ji ne preprečijo dostopa do gnezda.

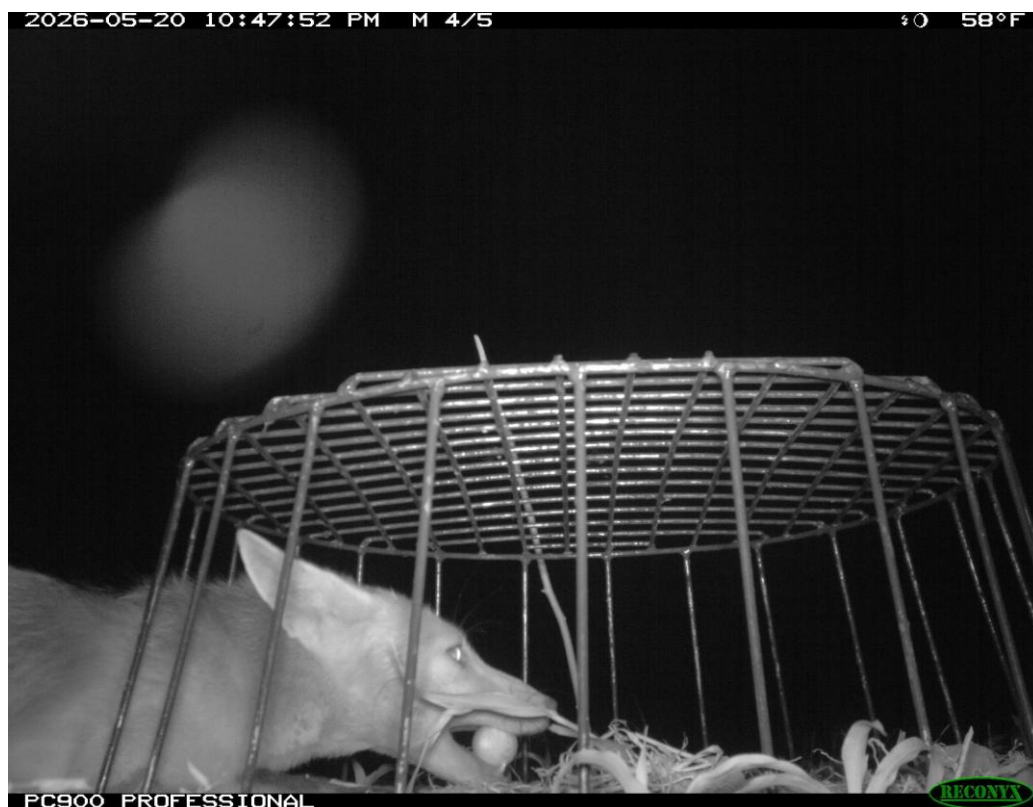
Slika 17: Lisica na košari poskuša upleniti gnezdo (Foto: avtomatska kamera).

Slika 18: Lisica se skoraj v celoti prebije skozi prečke košare (Foto: avtomatska kamera).

Slika 19: Lisica upleni odraslo pribo (Foto: avtomatska kamera).

Slika 20 : Lisica nato upleni še jajca (Foto: avtomatska kamera).

Slika 21: Ista lisica z voluharjem v gobcu (Foto: avtomatska kamera)

Slika 22: Gnezdo, pri katerem je lisica kljub košari uplenila tri jajca, eno jajce pa je ostalo (levo). Gnezdo, za katero na podlagi ostankov večjih jajčnih lupin in rumenjaka v bližini sklepamo, da ga je uplenil jazbec (desno) (Foto: Ž. Bombek).

V letu 2026 smo zabeležili 19 primerov propada gnezd zaradi izvajanja kmetijskih del, od tega sedem na Ljubljanskem barju in dvanajst na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju. V primerjavi z letom 2025, ko smo evidentirali pet takšnih primerov, je bilo število uničenih gnezd zaradi kmetijske dejavnosti občutno večje. V več primerih na obeh območjih je do uničenja gnezd najverjetneje prišlo zato, ker je kmetijska opravila izvedla druga oseba in ne nosilec kmetijskega gospodarstva, ki je bil prisoten na terenskem ogledu ter seznanjen z ukrepom varovanja gnezd. Posledično izvajalec del ni bil seznanjen z lokacijo gnezda in omejitvami, povezanimi z njegovim varovanjem. Pri nekaterih gnezdih na Ljubljanskem barju in Dravsko-Ptujsko-Središkem polju so gnezda uničili kmetje, ki se niso odločili za vključitev v ukrep. V treh primerih na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju pa domnevamo, da je do uničenja prišlo zaradi nepravčasnega prenosa informacije o lokaciji gnezda do kmeta. Zabeležili smo tudi primer nenamernega uničenja gnezda, ko je kmet med opravljanjem kmetijskih del po pomoti povozil košaro in s tem uničil gnezdo (slika 23).

Slika 23: Povožena košara, odložena na rob njive (Foto: Ž. Bombek)

V letu 2026 smo prvega begavca zabeležili 8. aprila na Ljubljanskem barju. Ker valjenje jajc pri pribi traja med 25 in 29 dni (Kamp et al. 2014), predvidevamo, da je samica z valjenjem začela najpozneje 6. marca. Izvalitev mladičev pri pribi praviloma poteka bolj ali manj sočasno. Podobno kot v letu 2025 smo tudi letos opazili, da so mladiči po izvalitvi uspešno zapustili območja, varovana s košarami, in se začeli samostojno prehranjevati.

Slika 24: Begavec in odrasla samica (Foto: M. Mlakar Medved)

Slika 25: Jajca z napokano lupino tik pred izvalitvijo (Foto: Ž. Bombek)

Slika 26: Gnezdo med izleganjem mladičev (Foto: Ž. Bombek)

Slika 27: Nekaj dni star begavec (Foto: Ž. Bombek)

Slika 28: Okoli štirinajst dni star begavec (Foto: Ž. Bombek)

V letu 2025 smo na Ljubljanskem barju našli poginule begavce in odraslo pribo, ki so se utopili zaradi prestrmih brežin melioracijskih jarkov. Letos tega problema nismo zaznali. V letu 2026 pa smo na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju opazili dva primera poginulih begavcev (sliki 29 in 30). Natančnega vzroka pogina nismo mogli določiti.

Slika 29: Nekaj dni star poginuli begavec (Foto: Ž. Bombek)

Slika 30: Približno deset dni star poginuli begavec (Foto: Ž. Bombek).

3.4 Vpis v SOPO

Podatki o točnem številu gnezd pribe, ki so jih nosilci KMG vključili v SOPO za pribo, za leto 2026 niso na voljo. Znano je, da je bilo v SOPO za pribo leta 2023 vključenih 54 gnezd, v letu 2024 140 gnezd, v letu 2025 pa 185 gnezd (ustni vir MKGP). Na osnovi odzivov kmetov na terenu predvidevamo, da bo v letošnjem letu število gnezd, vključenih v SOPO, razmeroma visoko. Kljub temu bo absolutno število vpisanih gnezd predvidoma manjše kot v letu 2025, saj je bilo do 15. 5. najdenih manj gnezd, (ki so upravičena za vpis). Na terenu je bilo tudi razvidno, da se kmetje med delom gnezdov izogibajo (sliki

31 in 32), nekateri tudi v primeru, da v SOPO nimajo namena vstopiti oziroma da so bila gnezda na njihovih površinah najdena po zaključku subvencijske kampanje.

Slika 31: Kmetje so se med delom vidno izognili gnezdrom (Foto: Ž. Bombek).

Slika 32: Traktorska sled gre mimo gnezda pribe (Foto: Ž. Bombek).

Slika 33: Primer varovanja gnezda na ozimnem žitu (Foto: Ž. Bombek)

3.5 Preživetje gnezd pribe

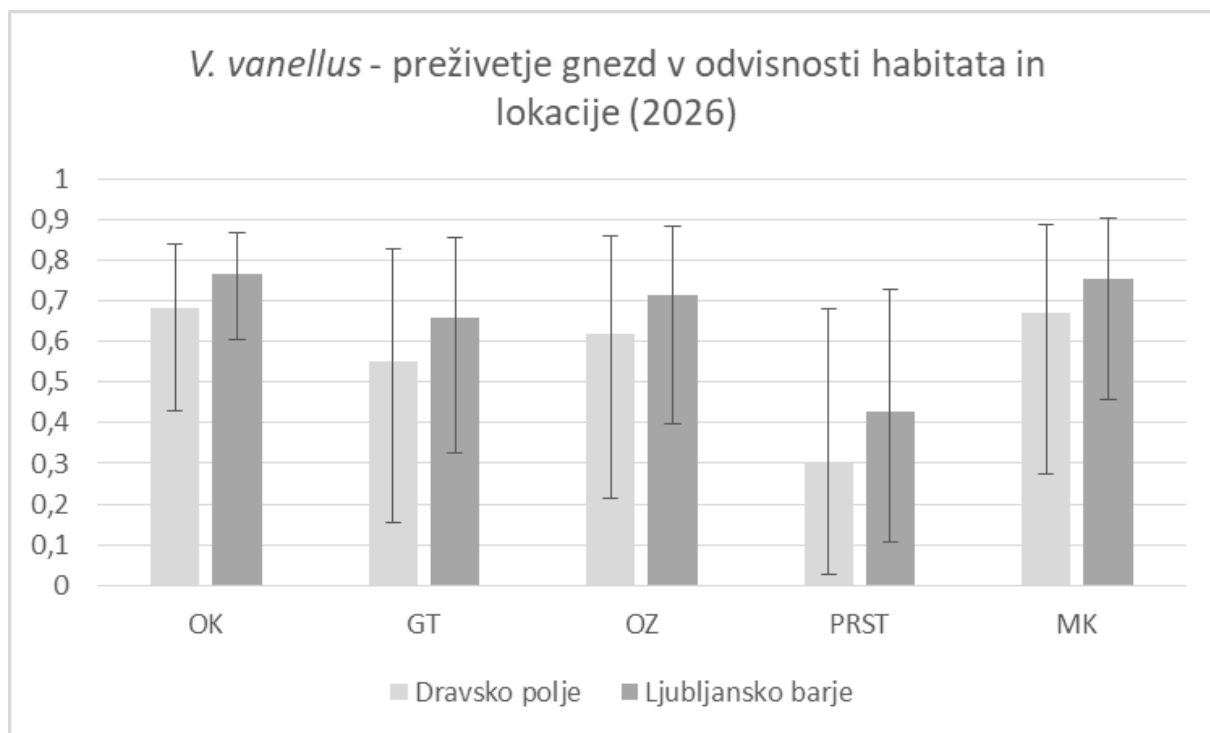
Za izračun preživetja gnezd pribe na podlagi Mayfieldove metode (Mayfield 1961, 1975) smo za vsako spremljano gnezdo zbrali osnovne podatke o poteku gnezdenja. Ti so vključevali datum najdbe oziroma označitve gnezda, datum zadnje potrjene aktivnosti gnezda, datum zadnjega pregleda in končno usodo gnezda, ki smo jo opredelili kot uspešno ali neuspešno. Pri uspešnih gnezdih je datum zadnje potrjene aktivnosti in datum zadnjega pregleda sovpadal z datumom izvalitve mladičev. Nadaljnega preživetja mladičev po zapustitvi gnezda nismo spremljali.

Pri proučevanju vpliva okoljskih dejavnikov na preživetje gnezd smo uporabili podatke 680 gnezd, zbranih v štirih letih spremljanja (2023-2026). Gnezda so se spremljala v skupno 101 časovnem intervalu (dni), pri čemer je bilo 426 gnezd neuspešnih, 254 pa uspešnih. Za pojasnjevanje razlik v preživetju gnezd smo v modele vključili štiri neodvisne spremenljivke: habitat, leto spremljanja, sezona (marec-april in maj-junij) in lokacija gnezda (Dravsko-Ptujsko-Središko polje in Ljubljansko barje) (tabela 5). Odvisna spremenljivka je bila usoda gnezda (uspešna ali neuspešna).

Rezultati so pokazali, da se preživetje gnezd razlikuje med posameznimi habitatmi (slika 35). Najboljše preživetje smo v letu 2026 ugotovili na habitatu ostalih kultur (OK), kamor smo uvrstili sojo, česen, in njiva-travnk. Dokaj dobro preživetje je tudi v mladi koruzi (MK), nekoliko slabše pa v ozimnih žitih (OZ). Leta 2025 je bila verjetnost preživetja najboljša na ozimnem žitu. Najslabše preživetje gnezd v letu 2026 je bilo na golih tleh (GT) ter na prahi in strniščih (PRST) (slika 35). Preživetje gnezd je bilo neodvisno od habitata boljše na Ljubljanskem barju kot na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju (slika 35).

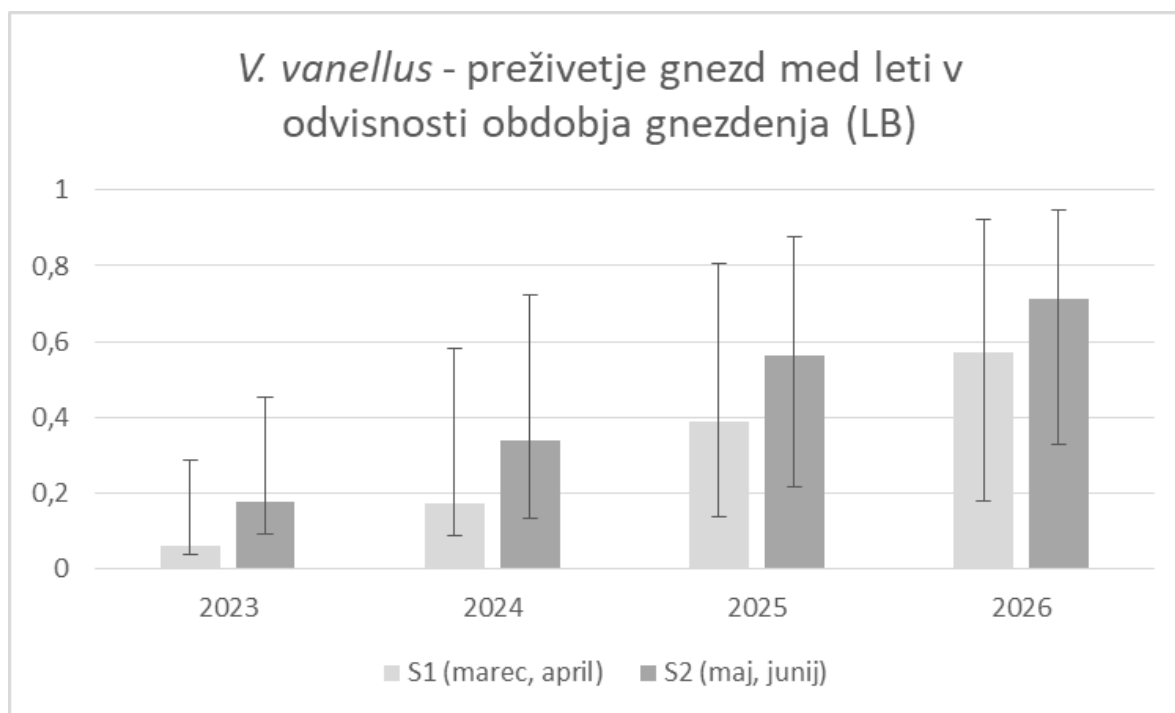

Slika 34: Pravkar izvaljen begavec in tri jajca (foto: Ž. Bombek)

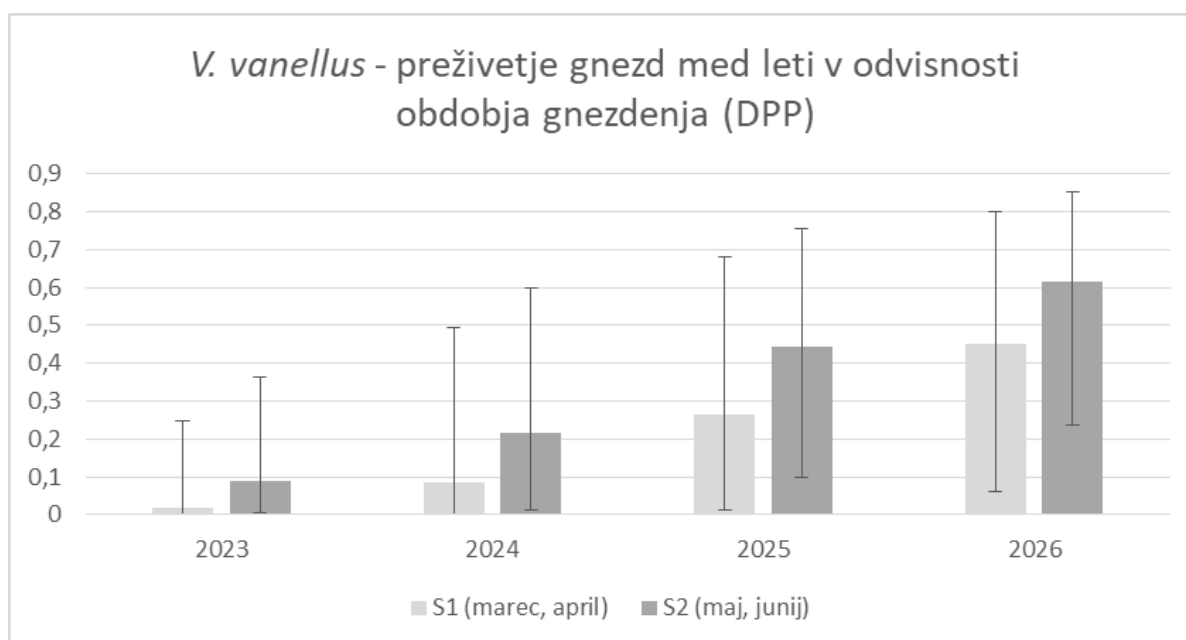

Slika 35: Preživetje gnezd pribe v različnih habitatih na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju in Ljubljanskem barju glede na model z največjo podporo v podatkih S(lokalija + habitat + leto + sezona). OK – ostale kulture, GT – gola tla, OZ – ozimno žito, PRST – praha in strnišče in MK – mlada koruza. Referenčno leto za izračun vrednosti z modelom je 2026, sezona pa SE1 (marec–april). Črte so standardne napake.

Med leti je bilo preživetje gnezd na obeh območjih boljše v poznejšem delu gnezditvene sezone (maj-junij, slika 36).

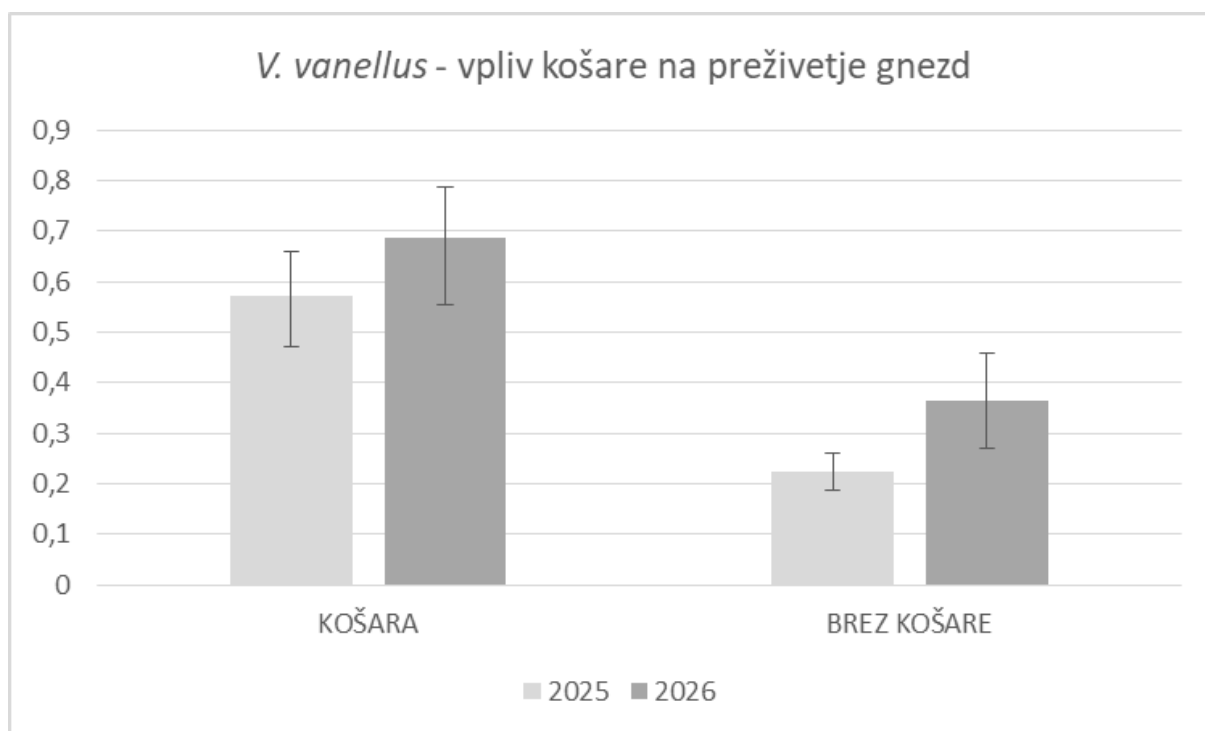

Slika 36: Preživetje gnezd pribe v letih 2023, 2024, 2025 in 2026 na ozimnem žitu (OZ) na Ljubljanskem barju, v dveh obdobjih gnezdenja (SE1 in SE2). Črte so standardne napake.

Slika 37: Preživetje gnezd pribe v letih 2023, 2024, 2025 in 2026 na ozimnem žitu (OZ) na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju, v dveh obdobjih gnezdenja (SE1 in SE2). Črte so standardne napake.

Za izračun vpliva postavitve košar na preživetje gnezd smo uporabili podatke 343 gnezd, spremljanih v letih 2025 in 2026. Gnezda smo spremljali v 101 časovnih intervalih (dnevih). V obravnavanem obdobju smo na 88 gnezd namestili košare, od tega 53 v letu 2025 in 35 v letu 2026. Preostalih 255 gnezd je bilo brez košare (127 v letu 2025 in 128 v letu 2026). V letu 2025 smo zabeležili 108 neuspešnih in 73 uspešnih gnezd, medtem ko je bilo v letu 2026 evidentiranih 81 neuspešnih in 74 uspešnih gnezd. Skupno je bilo tako v obeh letih 189 neuspešnih in 147 uspešnih gnezd. Primerjava različnih modelov je pokazala, da je imel največjo podporo v podatkih model, ki je vključeval vpliv košar na preživetje gnezd (slika 38), kar nakazuje, da je bil ta dejavnik pomemben pri pojasnjevanju razlik v preživetju gnezd pribe.

Slika 38: Vpliv varovanja s košarami na preživetje gnezd pribe v letih 2025 in 2026 na podlagi modela, ki ga podatki najbolj podpirajo. Uporabljen je bil model S(košare). Črte so standardne napake.

4. DISKUSIJA

4.1 Velikost gnezditvene populacije pribe na Ljubljanskem barju in Dravsko-Ptujsko-Središkem polju

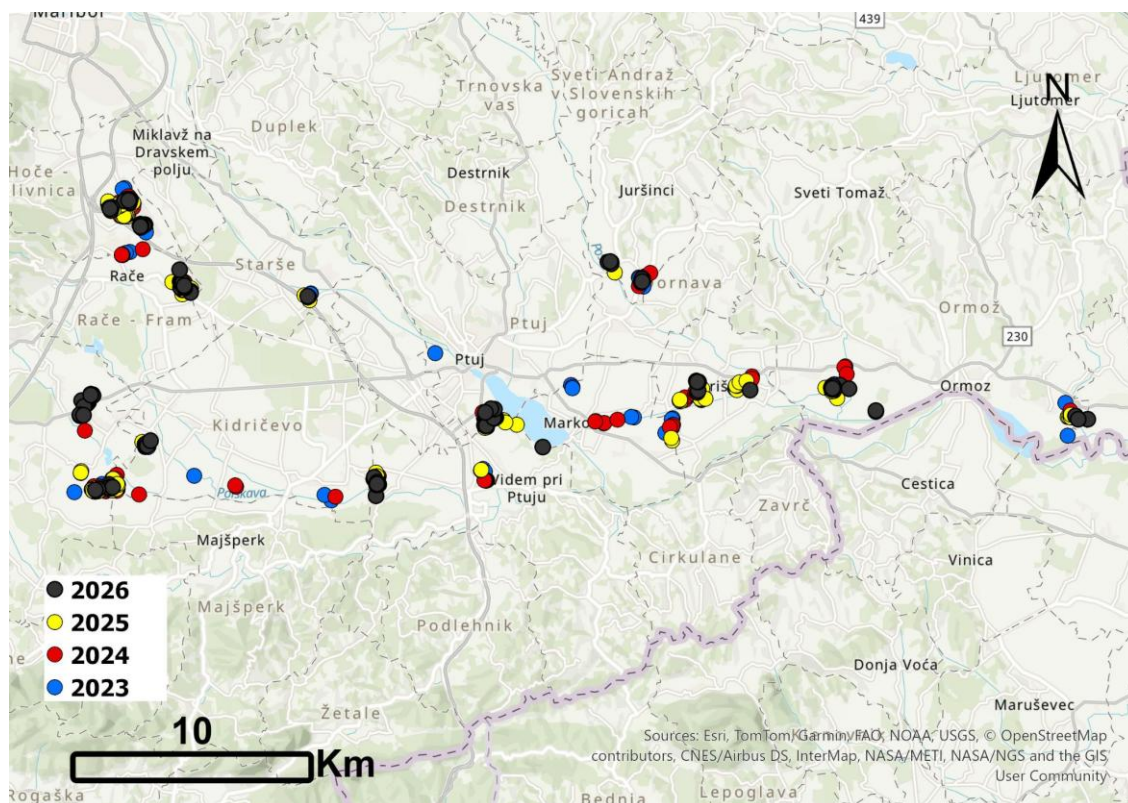
Ocene velikosti gnezditvene populacije pribe iz leta 2021 kažejo, da je na Ljubljanskem barju gnezdilo približno 40–60 parov, na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju pa 80–100 parov (Blažič et al. 2022). V podobnem številčnem razponu sta se populaciji pojavljali tudi v letih 2023 in 2024 (Denac 2023, 2024). V letu 2025 smo na obeh raziskovanih območjih ocenili nekoliko večjo gnezditveno populacijo pribe kot v preteklih letih. Na Ljubljanskem barju smo na podlagi števila evidentiranih prvih legel ($n = 58$) ocenili, da je tam gnezdilo približno 60–70 parov. Na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju pa je ocena, ki temelji na številu zabeleženih gnezd in nadomestnih legel ($n = 102$), znašala približno 110–130 gnezdečih parov (Denac 2025).

Za leto 2026 ocenjujemo, da je gnezdilo manj parov prib kot v letu 2025: na Ljubljanskem barju približno 45–60 parov (glede na število prvih legel = 34), na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju pa približno 100–120 parov (glede na število nadomestnih legel = 81). Ocene upoštevajo tudi verjetnost, da vseh gnezd zaradi omejene zaznavnosti na terenu nismo uspeli najti (previsoka vegetacija, neravni teren, velike površine).

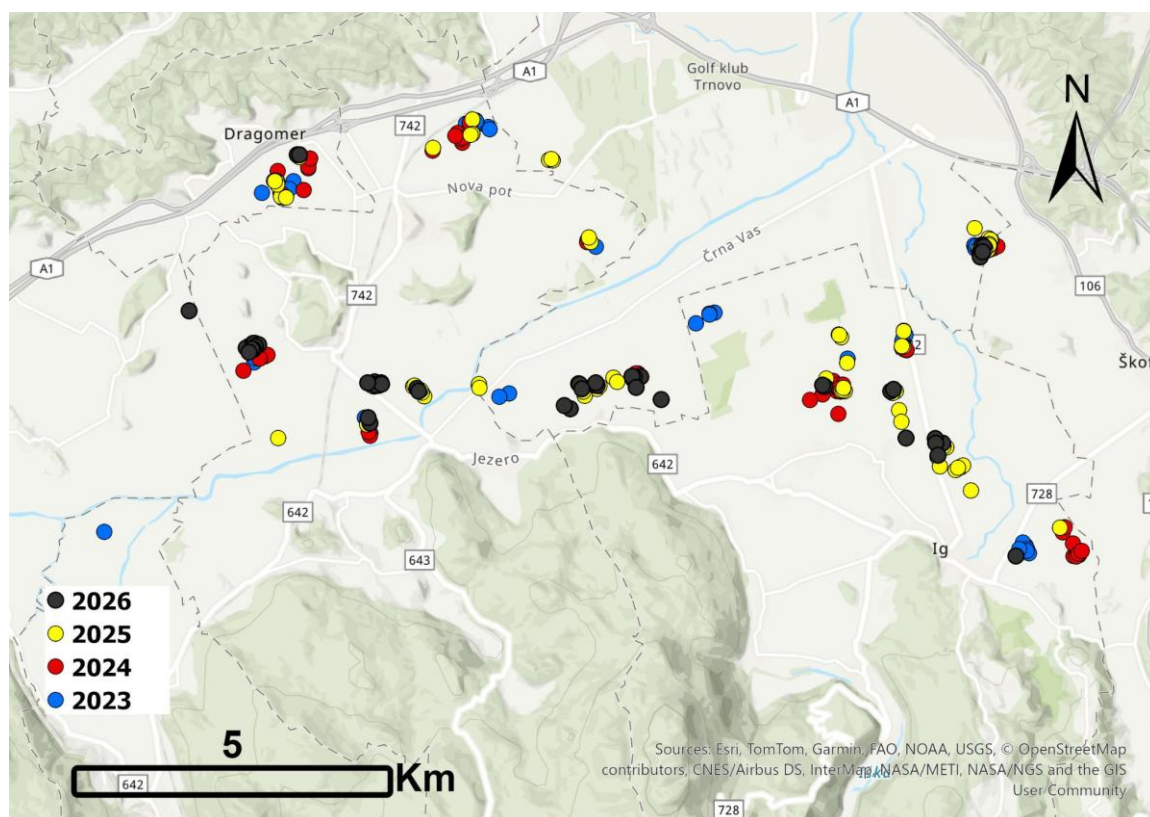
Pribe se po izgubi legla pogosto ponovno lotijo gnezdenja v zelo kratkem času. Raziskave na Madžarskem so pokazale, da samice novo leglo vzpostavijo že 7 do 17 dni po propadu prejšnjega, pri čemer je bil povprečni časovni razmik 10,9 dni. Novo gnezdo praviloma ni daleč od prvotne lokacije, saj so bile ugotovljene razdalje med starim in nadomestnim gnezdnom od 14 do 94 m (Hegyi & Sasvári 1998).

Na obeh območjih so pribe tudi v letu 2026 pogosto gnezdile na lokacijah, kjer smo gnezda beležili že v letih 2023, 2024 in 2025. Kljub temu smo med posameznimi leti opazili tudi določene spremembe v prostorski razporeditvi gnezdečih parov (sliki 39 in 40). To nakazuje, da se del populacije med gnezditvenimi sezonami premika med različnimi površinami.

Premiki so lahko povezani s spremembami v rabi tal in kolobarjenju, ki vplivajo na primernost habitatov za gnezdenje. Na izbiro gnezdišč pa lahko vplivajo tudi izkušnje ptic iz preteklih sezon. Raziskave namreč kažejo, da se ptice pogosto izogibajo območjem, kjer so same ali drugi osebki v preteklosti doživeli neuspešno gnezdenje, na primer zaradi plenjenja ali izvajanja kmetijskih del (Ibáñez-Álamo et al. 2015).

Slika 39: Primerjava prostorske razporeditve gnezd pribe na območju Dravsko-Ptujsko-Središkega polja v obdobju 2023–2026

Slika 40: Primerjava prostorske razporeditve gnezd pribe na območju Ljubljanskega barja v obdobju 2023–2026

4.2 Število najdenih gnezd

V letošnjem letu smo odkrili znatno manjše število gnezd kot v preteklih letih (tabela 1). Pri interpretaciji teh rezultatov je pomembno upoštevati naravna nihanja populacij, ki izhajajo iz naključnih sprememb v okolju. Pri pticah je to še posebej izrazito, saj so odvisne od okoljskih dejavnikov tako na gnezdiščih (t. i. »tap hypothesis«), kot na prezimovališčih (t. i. »tube hypothesis«) (Sæther in sod. 2004). Na Švedskem so denimo populacijo pribe spremljali deset let in niso zaznali nobenega značilnega populacijskega trenda (število gnezdečih parov je v tem obdobju nihalo med 152 in 297) (Berg in sod. 2002).

Vseeno bi število najdenih gnezd v letošnjem letu do določene mere verjetno lahko povezali z vremenskimi razmerami. Zelo pomemben faktor pri izbiri gnezdišča za pribo je količina hrane, ki je na voljo v spomladanskem času. Pribe svojo hrano pogosto iščejo v plitvih vodnih depresijah, ki se po deževjih ustvarijo na njivah (Schmidt in sod. 2017). Letošnje leto je bilo precej sušno, zaradi česar do razvoja takšnih depresij skorajda ni prišlo. V primerjavi s prejšnjimi leti izvajanja sheme je zapadla manj kot polovica padavin. Izmerjena količina padavin med marcem in majem na letališču Edvarda Rusjana v Mariboru je znašala 117,1 mm (povprečje let 2023–2025 za to obdobje je 291,7 mm), na meteorološki postaji Gorenje Blato na Ljubljanskem barju pa so letos med marcem in majem izmerili 155,6 mm padavin (povprečje let 2023–2025 za to obdobje znaša 335,3 mm) (ARSO 2026). Pribe so dokaj mobilne in ob neugodnih razmerah zamenjajo svoje gnezditveno območje, za kar se odločijo šele po vrnitvi iz prezimovališč, neodvisno od preteklih izkušenj z gnezdenjem na nekem območju (Berg in sod. 2002).

Suho vreme, v kombinaciji z nižjimi temperaturami zgodaj spomladi je najbrž privedlo tudi do kasnejše setve in s tem do zakasnitve mehanskih opravil na njivah. To je pribam dalo več časa za nemoteno valjenje in posledično je bil visok gnezditveni uspeh tudi na površinah, ki niso bile vpisane v SOPO Varstvo gnezd pribe. V primerjavi s prejšnjimi leti je bilo preživetje gnezd v letošnjem letu najvišje (slika 36, 37) in mladiči so se uspešno izlegli iz kar polovice gnezd. Prvič odkar izvajamo SOPO je najvišji delež gnezd pripadel kategoriji »Izvaljeno« (tabela 2). Uspeh je tesno povezan s skupnim številom gnezd, saj imajo pribe v primeru neuspešnega legla lahko še vsaj štiri ali celo pet nadomestnih legel (Hegyí in Sasvári 1998). To pomeni, da če gnezdo propade, bo samica poskusila gnezditvi ponovno in to lahko stori celo do petkrat v istem letu. Višji uspeh bi tako lahko pomenil manjše število nadomestnih gnezd in s tem manj gnezd nasploh.

Manjše število najdenih gnezd letos še ne pomeni splošnega upada populacije. Ta se lahko z leti spreminja glede na okoljske razmere tudi neodvisno od neposrednega vpliva kmetijstva in s tem sheme varstva vrste. Šele večletno spremljanje z doslednim terenskim delom nam bo razkrilo dejanski populacijski trend pribe v Sloveniji.

4.3 Podlaga gnezd

Tako kot v letu 2025 smo tudi letos na obeh območjih največ gnezd pribe našli na mladi koruzi in golih tleh. Nekoliko večji delež gnezd smo letos odkrili na ozimnem žitu. To bi lahko bilo povezano s površino, ki ga je to pokrivalo. Leta 2025 so denimo ozimna živa pokrivala približno 22 % kmetijskih zemljišč na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju in okoli 2,5 % površin na Ljubljanskem barju (MKGP 2026). Podatki o kmetijskih rastlinah iz zbirnih vlog za leto 2026 v času priprave tega poročila še niso bili na voljo. Gnezda na ozimnem žitu so sicer manj izpostavljena nevarnostim s strani kmetijskega dela (oranja in branja), a lahko občasno zaradi previsoke vegetacije par gnezdo tudi zapusti. Rezultati so sicer skladni z ugotovitvami Horvat & Denac (2019), ki sta podobne vzorce zabeležila na Dravskem polju, ter Aleš (2005), ki je enake trende opisala na Ljubljanskem barju.

Prvotni habitat pribe so mokrotni travniki in barja (Svensson et al. 2025). V letu 2026 nismo zabeležili nobenega gnezda na travnikih, temveč zgolj na njivah, od tega je bilo tudi nekaj njiv, zasejanih s travo. Leta 2025 pa smo na Dravskem polju v območju Ptujsko-Središkega-polja (Stari Log) našli gnezdo na njivi, zasejani s travo (Denac 2025). Na Ljubljanskem barju priba na travnikih gnezdi le še občasno (Denac 2023, 2024).

4.4 Izidi in preživetje najdenih gnezd

Na preživetje gnezd vplivajo predvsem višina in gostota vegetacije, preglednost okolice ter intenzivnost rabe kmetijskih površin (Shrubb 1990, Sheldon et al. 2004, Bombek 2026). Na površinah z golimi tlemi, praho ali strniščem, kjer so pogosti posegi, kot so oranje, setev, priprava tal, gnojenje in uporaba fitofarmacevtskih sredstev, je verjetnost uspešne gnezditve manjša. Gnezda so namreč pogosto poškodovana ali uničena neposredno med izvajanjem kmetijskih opravil (del Hoyo et al. 1996, Sheldon et al. 2004, Müller et al. 2009, BirdLife International 2025). Takšni habitati lahko za pribo predstavljajo ekološko past, saj ptice izbirajo na videz primerna odprta območja z nizko vegetacijo ali brez nje, kjer pa je zaradi kmetijskih opravil tveganje za propad legel zelo veliko. Podobne ugotovitve so bile opisane tudi v Ukrajini (Shydlovskyy & Kuzyo 2016) ter na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju, kjer je bila ugotovljena močna povezanost med kmetijsko rabo prostora in uspešnostjo gnezdenja pribe (Horvat & Denac 2019).

Raziskava je pokazala razlike v preživetju gnezd med Dravsko-Ptujsko-Središkim poljem in Ljubljanskim barjem, pri čemer je bilo preživetje na Ljubljanskem barju na splošno boljše, ne glede na vrsto kmetijske površine (Bombek 2026). Razlog za to bi lahko bili širši krajinski in upravljalški dejavniki, kot so razporeditev posameznih kultur ter način obdelovanja zemljišč, kar so ugotovile tudi raziskave na Poljskem (Krupiński et al. 2020). Na Ljubljanskem barju imajo namreč pri kmetovanju pomembno vlogo hidrološke razmere. Zaradi pogoste zamočvirjenosti ter rednih spomladanskih poplav (Perko & Orožen Adamič 1998) je uporaba kmetijske mehanizacije pogosto otežena ali časovno omejena/zakasnjena (MNVP 2023). Posledično je v času gnezdenja manj kmetijskih posegov, kar lahko ugodno vpliva na preživetje gnezd.

Analiza podatkov za vsa štiri leta spremljanja (sliki 36 in 37) je pokazala, da je bilo preživetje gnezd praviloma boljše v drugi polovici gnezditvene sezone kot na njenem začetku. To kaže, da so zgodnja gnezda bolj izpostavljena dejavnikom, ki zmanjšujejo njihovo uspešnost, predvsem intenzivnim kmetijskim opravilom, medtem ko se v poznejšem delu sezone razmere za uspešno gnezdenje izboljšajo. Podoben sezonski vzorec preživetja gnezd so opisali tudi Sheldon et al. (2010) pri populacijah pribe na kmetijskih površinah v Združenem kraljestvu.

Zmanjševanje deleža gnezd, uničenih zaradi kmetijskih posegov, v zadnjih letih kaže na učinkovitost izvedenih varstvenih ukrepov, predvsem označevanja in neposredne zaščite gnezd (Bombek 2026). Na ta način smo uspeli zmanjšati negativen vpliv kmetijskih opravil na preživetje gnezd. Plenjenje, predvsem s strani lisice (*Vulpes vulpes*) in jazbeca (*Meles meles*), tako ostaja najpomembnejši dejavnik, ki omejuje gnezditveno uspešnost pribe na obravnavanem območju. Obe vrsti sta tudi v drugih evropskih državah prepoznani kot pomembna plenilca gnezd pribe, kar potrjujejo raziskave iz Nemčije (Böhner et al. 2017) in Velike Britanije (Seymour et al. 2003). Na Dravsko-Ptujsko-Središkem polju in Ljubljanskem barju sta bila v letu 2025 lisica in jazbec tudi sicer najpogostejše zaznana talna plenilca, kar potrjujejo podatki iz avtomatskih kamer (Denac 2025). Letos smo zabeležili manj primerov plenjenja gnezd s strani jazbecev kot lani. Razlog za to ni znan. Možno je, da gre za medletno nihanje v

aktivnosti ali prostorski razporeditvi jazbecev, spremembe v razpoložljivosti drugega plena ali pa zgolj za naključne razlike med sezonama. Za zanesljivo razlago bi bilo potrebno večletno spremljanje (Tolhurst et al. 2025).

Raziskava na Češkem je pokazala, da označevanje gnezd pribe z dobro vidnimi bambusovimi koli ne povečuje stopnje plenjenja. Nasprotno, takšen pristop se je izkazal kot učinkovit varstveni ukrep, saj omogoča lažje prepoznavanje gnezd in s tem zmanjšuje njihovo uničenje med izvajanjem kmetijskih del (Zámečník et al. 2017). V Švici so gnezda označevali le z dvema koloma, da so jih lastniki oziroma upravljavci zemljišč med kmetijskimi opravili lažje opazili in obšli. Kadar to ni bilo mogoče, so gnezda pred začetkom del začasno prestavili in jih po zaključku vrnili na prvotno lokacijo (Müller et al. 2009).

Leta 2025 smo pri varovanju gnezd pribe prvič uvedli uporabo košar (Denac 2025), katerih namen je bil zmanjšati tveganje za plenjenje in s tem izboljšati uspešnost gnezdenja (Isaksson et al. 2007). Zasnova košar je odraslim pribam omogočala nemoten dostop do gnezda, hkrati pa je predstavljala oviro za večje sesalce, ki so med najpogostejšimi plenilci gnezd. Rezultati spremljanja v letih 2025 in 2026 kažejo, da so imela gnezda, označena s koli in dodatno zaščitena s košarami, boljše preživetje kot gnezda, ki so bila zgolj označena s koli (slika 38). Uporaba košar se je izkazala kot učinkovit varstveni ukrep, saj je bila pri tako zaščitениh gnezdih zabeležena večja uspešnost izvalitve ter manj primerov plenjenja v primerjavi z nezaščitениmi gnezd.

Čeprav so košare pomembno prispevale k boljšemu preživetju gnezd, plenjenje ostaja eden ključnih omejitvenih dejavnikov gnezditvene uspešnosti pribe. Pri nekaterih gnezdih smo ugotovili, da so se posamezne lisice naučile vstopiti v košare oziroma zaobiti njihovo zaščitno funkcijo. To kaže na veliko prilagodljivost plenilcev in poudarja potrebo po nadaljnjem razvoju ter izboljševanju varstvenih ukrepov za zaščito gnezd (Niehaus et al. 2004, Eikhorst & Eikhorst 2017).

V prihodnje bi bilo smiselno preveriti, ali bi lahko učinkovitost košar dodatno izboljšali z uporabo odvrčalnih sredstev, na primer v obliki repelentnih sprejev. Takšno obravnavo bi bilo mogoče razširiti tudi na vsa najdena gnezda, ne glede na to, ali so fizično zavarovana s košaro ali ne. Zaenkrat še nismo našli ustreznega in zanesljivega načina uporabe odvrčalnih sredstev, saj ugotavljamo, da imajo ta v praksi lahko omejen ali celo nasproten učinek (Baylis et al. 2012). Glede na pregled literature lahko nekatera odvrčala delujejo nepredvidljivo in v določenih primerih lahko celo posredno privabljajo plenilce. Dodatna težava je, da bi bilo treba odvrčalna sredstva pogosto nanašati v neposredni bližini gnezd, kar lahko poveča tveganje za odkritje gnezda, saj plenilci lahko sledijo človeškim sledem ali vonju. Poleg tega so učinkovine na terenu kratkožive, saj jih vremenski vplivi, kot sta sonce in dež, hitro razgradijo, zaradi česar je potrebna ponavljajoča se uporaba, kar še dodatno povečuje možnost motenj v habitatu in odkrivanja gnezd (Sullivan et al. 1985).

V okviru kohezijskega projekta Živoljub je predvideno tudi preizkušanje elektro ograj, ki bi bile nameščene okoli območij z večjimi gnezditvenimi zgoštevami (Denac 2025). Podobni ukrepi so bili v tujini že uspešno testirani, saj so v več raziskavah prispevali k večjemu številu uspešno poletelih mladičev na par (Beyer et al. 2015, Müller et al. 2009, Rickenbach et al. 2011, Schifferli et al. 2009, Skibbe 2016). Žal v letu 2026 na ploskvah projekta Živoljub nismo zabeležili gnezdenja pribe in posledično nismo mogli preveriti učinkovitosti elektro ograj.

V letu 2026 smo zabeležili manj gnezd kakor v letih 2023–2025, hkrati pa je bila gnezditvena uspešnost boljša, kar se odraža tudi v manjšem številu nadomestnih legel (Hegyí & Sasvári 1998). Razlog za nekoliko manjšo ocenjeno velikost populacije ni znan. Možni vzroki vključujejo razpršitev (disperzijo)

dela gnezdečih parov na druga območja, spremembe v izbiri gnezdišč ali razlike v preživetju odraslih osebkov med selitvijo in prezimovanjem (Lislevand et al. 2009). Za razumevanje dolgoročnih populacijskih sprememb bodo potrebna večletna spremljanja (White 2019).

V letu 2026 je subvencijska kampanja trajala do 15. 5., vendar smo po tem datumu našli kar 33 gnezd pribe, kar kaže, da vrsta v drugi polovici maja še vedno aktivno gnezdi. Na podlagi naših opažanj predlagamo podaljšanje obdobja subvencijske kampanje vsaj za SOPO Varstvo gnezd pribe do vključno 1. junija, saj pribe v tem času še vedno izvajajo gnezditvene poskuse, ki so lahko ključni za uspešen razvoj populacije (Trilar 1991).

4.5 Predlog sprememb upravičenih con za leto 2027

Glede na to, da je bilo letos 23 gnezd najdenih izven upravičenih con za vpis SOPO, kot so bile opredeljene v letu 2025 (Denac 2025), smo pripravili predlog sprememb upravičenih con na obeh območjih za leto 2027, ki ga v obliki shp datoteke prilagamo poročilu (koordinatni sistem D96). Gre tako za razširitve obstoječih con, kjer so bila gnezda v 2026 najdena izven meja con, kot za zaris novih poligonov.

V primerjavi z upravičenimi conami za leto 2026, ki so bile zarisane v Denac 2025, za leto 2027 predlagamo naslednje spremembe:

Izrezi Ljubljansko barje

- Pomanjšan poligon ob Borovniščici pri Bistri
- Pomanjšan severni poligon zahodno od železniške proge pri Notranjih Goricah
- Odstranjen južni poligon zahodno od železniške proge pri Notranjih Goricah
- Pomanjšan poligon vzhodno od železniške proge pri Notranjih Goricah

Izrezi Dravsko - Ptujsko - Središko polje (nikjer nobenih najdenih gnezd v obdobju 2023-2025)

- Pomanjšan poligon vzhodno od Pragerskega
- Pomanjšan poligon južno od Pleterja
- Odstranjen poligon južno od Župečje vasi
- Odstranjen poligon severno od Lancove vasi
- Pomanjšan poligon vzhodno od Vidma pri Ptujju
- Odstranjen poligon na Ptujju, zahodno od obvoznice
- Odstranjen poligon severozahodno od Gajevcev

V sloju smo pustili nekatere poligone, na katerih v letih 2023-2026 nismo našli gnezd, saj imamo v svoji spletni podatkovni bazi še vedno nekaj podatkov o pojavljanju pribe v obdobju 2020-2026.

Dodatki Ljubljansko barje (na podlagi najdenih gnezd v 2026)

- Manjši poligon vzhodno od Bevk
- Povečan poligon med Jezerom in Naravnim rezervatom Iški Morost
- Proti jugu povečan poligon severno od Matene
- Proti jugu povečan poligon severno od Iške Loke
- Proti jugozahodu povečan poligon med Igom in Kremenico

Dodatki Dravsko - Ptujsko - Središko polje (na podlagi najdenih gnezd v 2026)

- Povečan poligon severno od Brunšvika, dodana njiva vzhodno od gramozne jame Rače

- Dodana dva poligona zahodno od Pragerskega
- Proti severu razširjen poligon pri Starem Logu
- Proti jugu povečan poligon pri Trnovcu
- Dodan poligon jugozahodno od Trnovca
- Povečan poligon jugozahodno od Ptujkega jezera
- Povečan poligon med Gorišnico in Forminom
- Proti vzhodu povečan poligon med Frankovci in Obrežem

V letu 2026 je bila skupna velikost upravičenih con na Ljubljanskem barju in Dravsko-Ptujsko-Središkem polju 3544 ha. Za leto 2027 je skupna velikost predlaganih upravičenih con na obeh območjih 3266 ha (zmanjšanje za 278 ha).

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo popisovalcem za njihovo delo pri iskanju gnezd prib, izvedbi terenskih pregledov v sodelovanju s kmeti in kmetijskimi svetovalci ter pri nameščanju košar: Blaž Blažič, Živa Bombek, Dejan Bordjan, Katarina Denac, Mitja Denac, Eva Horvat, Neža Kocjan, Rok Lobnik, Žan Tertinek, Matija Mlakar Medved, Val Milek, Rafko Pintar, Alen Ploj, Luka Poljanec, Matjaž Premzl, Maks Sešlar, Robi Šiško in Lan Višnovar.

Zahvaljujemo se tudi javni kmetijski svetovalni službi, ter kmetom, ki so z vpisom v SOPO ali pa povsem prostovoljno obvarovali gnezda prib.

VIRI

- Aleš K. (2005): Populacijska dinamika in gnezditvena biologija pribe *Vanellus vanellus* na Ljubljanskem barju. BSc thesis. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo.
- ARSO (2026): *ARHIV - opazovani in merjeni meteorološki podatki po Sloveniji*. [<https://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/>], 22/07/2026.
- Baylis S.M., Cassey P., Hauber M.E. (2012): Capsaicin as a deterrent against introduced mammalian nest predators. *The Wilson Journal of Ornithology* 124 (3): 518–524.
- BERG Å. (1992): Factors affecting nest-site choice and reproductive success of Curlews *Numenius arquata* on farmland. *Ibis* 134 (1): 44–51.
- BERG Å. (1994): Maintenance of populations and causes of population changes in curlews *Numenius arquata* breeding on farmland. *Biological Conservation* 67 (3): 233–238.
- Berg Å., Jonsson M., Lindberg T., Källebrink K.-G. (2002): Population dynamics and reproduction of Northern Lapwings *Vanellus vanellus* in a meadow restoration area in central Sweden. *Ibis* 144: 131–140.
- Beyer M., Brockmann O., Dresing N., Kempf G., Menke K., Pfützke S., Schoppenhorst A. (2015): Gelege- und Kükenschutzprogramm Bremen. Bericht der Brutperioden 2014/2015. Bund Friends of the Earth Germany & Landesverband Bremen e. V.
- BirdLife International (2025): Species factsheet: Northern Lapwing *Vanellus vanellus*. [<https://datazone.birdlife.org/species/factsheet/northern-lapwing-vanellus-vanellus>], 30/06/2026.
- Blažič B., Denac K., Pršin T., Vaupotič A., Bombek D. (2022): Poročilo popisov pribe (*Vanellus vanellus*) in poljskega škrjanca (*Alauda arvensis*) v letu 2021 – projekt EIP VIVEK. Naložbo delno financirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija iz podukrepa 16.5. DOPPS, Ljubljana.
- Böhner H., Röder N., Buschmann C. (2017): Schutzmaßnahmen für den Kiebitz (*Vanellus vanellus*) in der Agrarlandschaft. *AVES Braunschweig* (8): 31–37.
- Bombek Ž. (2026): Preživetje gnezd pribe (*Vanellus vanellus*) med izvajanjem sheme varstvo gnezd pribe iz SKP v letih 2023–2025. Magistrsko delo. Univerza na Primorskem, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije, Koper.
- Bordjan D., Gamser M., Scridel D. (2025): Monitoring splošno razširjenih vrst ptic za določitev slovenskega indeksa ptic kmetijske krajine – delno poročilo za leto 2025. DOPPS, Ljubljana.
- Cramp S. (ed.) (1983): *Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic. Vol. III: Waders to Gulls*. Oxford University Press, Oxford. 913 str.
- del Hoyo J., Elliott A., Sargatal J. (ur.) (1996): *Handbook of the Birds of the World, Vol. 3: Hoatzin to Auks*. Lynx Edicions, Barcelona, Spain.
- Denac K. (2023): Vzpostavitev evidence Priba gnezda za leto 2024 v okviru izvajanja sheme za podnebje in okolje INP08.09 Varstvo gnezd pribe. Naročnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. DOPPS, Ljubljana.

Denac K. (2024): Vzpostavitev evidence Priba gnezda za leto 2024 v okviru izvajanja sheme za podnebje in okolje INP08.09 Varstvo gnezd pribe. Naročnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. DOPPS, Ljubljana.

Denac K. (2025): Vzpostavitev evidence Priba gnezda za leto 2025 v okviru izvajanja sheme za podnebje in okolje INP08.09 Varstvo gnezd pribe. Naročnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. DOPPS, Ljubljana.

Denac K., Blažič B. (2022): Določitev upravičenih con in priprava slojev za izvajanje shem za okolje in podnebje Zaplate golih tal za poljskega škrjanca in Varstvo gnezd pribe, vključno s popisom poljskega škrjanca na določenih območjih v letu 2022. Poročilo. Naročnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. DOPPS, Ljubljana.

Eikhorst W., Eikhorst I. (2017): Gelegeschutzmaßnahmen in der Hunteniederung und im Moorriemer Moorland im Sommer 2017. [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://stollhammer-wisch.de/fileadmin/content_stuff/Gelegeschutz_Hunteniederung_2017_kurz.pdf], 30/06/2026.

Hagemeijer E.J.M., Blair M.J. (ur.) (1997): The EBCC atlas of European breeding birds: Their distribution and abundance. London, T & A D Poyser.

Hegyí Z., Sasvári L. (1998): Components of fitness in Lapwings *Vanellus vanellus* and Black-tailed Godwits *Limosa limosa* during the breeding season: do female body mass and egg size matter? *Ardea* 86: 43-50.

Horvat E., Denac D. (2019): Dinamika populacije in raba habitatov pribe *Vanellus vanellus* v kmetijski krajini na Dravskem in Ptujskem polju (SV Slovenija). *Acrocephalus* 40 (182/183): 3–22.

Ibáñez-Álamo J.D., Magrath R.D., Oteyza J.C., Chalfoun A.D., Haff T.M., Schmidt K.A., Thomson R.L., Martin T.E. (2015): Nest predation research: recent findings and future perspectives. *Journal of Ornithology* 156 (Suppl 1): S247–S262.

Isaksson D., Wallander J., Larsson M. (2007): Managing predation on ground-nesting birds. The effectiveness of nest exclosures. *Biological Conservation* 136: 136–142.

IUCN (2026): *Vanellus vanellus*. The IUCN Red List of Threatened Species. [https://www.iucnredlist.org/search?query=Vanellus%20vanellus&searchType=species], 30/06/2026.

Kamp J., Pelster A., Gaedicke L., Karthäuser J., Dieker P., Mantel K. (2014): High nest survival and productivity of Northern Lapwings *Vanellus vanellus* breeding on urban brownfield sites. *Journal of Ornithology* 156 (1): 179-190.

Kentie R., Both, C., Hooijmeijer J.C.E.W. and Piersma T. (2015): Management of modern agricultural landscapes increases nest predation rates in Black-tailed Godwits *Limosa limosa*. *Ibis* 157: 614-625.

Kolešková V., Šálek M.E., Brynychová K., Chajma P., Pešková L., Elhassan E., Petrusová Vozabulová E., Janatová V., Almuheri A., Sládeček M. (2023): Offspring thermal demands and parental brooding efficiency differ for precocial birds living in contrasting climates. *Frontiers in Zoology* 20: 12.

Krupiński D., Goławski A., Dmoch A. (2020): Nest survival of the Northern Lapwing *Vanellus vanellus* in an agricultural landscape of central Poland. *Bird Study* 67 (1): 62–70.

- Lislevand T., Byrkjedal I., Grønstøl G.B. (2009): Dispersal and age at first breeding in Norwegian Northern Lapwings (*Vanellus vanellus*). *Ornis Fennica* 86: 11–17.
- Mayfield H.F. (1961): Nesting success calculated from exposure. *Wilson Bulletin* 73: 255–261.
- Mayfield H.F. (1975): Suggestions for calculating nest success. *Wilson Bulletin* 87: 456–466.
- Ministrstvo za naravne vire in prostor (2023): Krajinjski park Ljubljansko barje. [https://www.gov.si/novice/2023-12-14-15-let-krajinskega-parka-ljubljansko-barje/?utm_source], 01/07/2026.
- MKGP (2022): Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo. [<https://skp.si/skupna-kmetijska-politika-2023-2027>], 14/05/2023.
- MKGP (2026): Zbirna vloga, grafični podatki KMRS za leto 2025 za celo Slovenijo. [<https://rkg.gov.si/vstop/>], 23/06/2026.
- Müller W., Glauser C., Sattler T., Schifferli L. (2009): The effect of measures for the Northern Lapwing *Vanellus vanellus* in Switzerland and recommendations for its conservation. *Der Ornithologische Beobachter* 106 (3): 327–350.
- Niehaus A.C., Ruthrauff D.R., McCaffery B.J. (2004): Response of predators to Western Sandpiper nest exclosures. *Waterbirds* 27: 79–82.
- P.C.L.(2003): Factors influencing the nesting success of Lapwings *Vanellus vanellus* and behaviour of Red Fox *Vulpes vulpes* in Lapwing nesting sites. *Bird Study* 50: 39–46.
- Perko D., Orožen Adamič M. (ur.) (1998): Slovenija: pokrajine in ljudje. Mladinska knjiga, Ljubljana.
- Rickenbach O., Grübler M.U., Schaub M., Koller A., Naef-Daenzer B., Schifferli L. (2011): Exclusion of ground predators improves Northern Lapwing *Vanellus vanellus* chick survival. *Ibis* 153: 531–542.
- Sæther B. E., Sutherland W. J., & Engen S. (2004): Climate influences on avian population dynamics. *Advances in Ecological Research* 35: 185–209. Seymour A.S., Harris S., Ralston C., White
- Schekkerman H., Teunissen W.A., Oosterveld E. (2009): Mortality of Black-tailed Godwit *Limosa limosa* and Northern Lapwing *Vanellus vanellus* chicks in wet grasslands: influence of predation and agriculture. *Journal of Ornithology*. 150: 133–145.
- Schifferli L., Rickenbach O., Koller A., Grüebler M. (2009): Massnahmen zur Förderung des Kiebitzes *Vanellus vanellus* im Wauwilermoos (Kanton Luzern): Schutz der Nester vor Landwirtschaft und Prädation. *Der Ornithologische Beobachter* 106 (3): 311–326.
- Schmidt J.U., Eilers A., Schimkat M., Krause-Heiber J., Timm A., Siegel S., Richter C., Kleber A. (2017): Factors influencing the success of within-field AES fallow plots as key sites for the Northern Lapwing *Vanellus vanellus* in an industrialised agricultural landscape of Central Europe. *Journal for Nature Conservation* 35: 66–76.
- Sheldon R., Bolton M., Gillings S., Wilson A. (2004): Conservation management of Lapwing *Vanellus vanellus* on lowland arable farmland in the UK. *Ibis*. 146: 41–49.
- Sheldon R., Chaney K., Tyler G. (2010): Factors affecting nest survival of Northern Lapwings *Vanellus vanellus* in arable farmland: An agri-environment scheme prescription can enhance nest survival. *Bird Study* 1 (2): 168–175.

Shrubbs M. (1990): Effects of agricultural change on nesting lapwings *Vanellus vanellus* in England and Wales. *Bird Study* 37(2): 115–127.

Shrubbs M., Lack, P. C., Greenwood J.J.D. (1991): The numbers and distribution of Lapwings *V. vanellus* nesting in England and Wales in 1987. *Bird Study* 38 (1): 20–37.

Shydlovskyy I., Kuzyo H. (2016): Anthropogenic or ecological trap: What is causing the population decline of the lapwing *Vanellus vanellus* in Northern Ukraine? 38: 43-55.

Skibbe H. (2016): Konzeption eines Gelege- und Kükenschutzprogramms für Wiesenlimikolen in der Gemeinde Ganderkesee in Niedersachsen. BSc thesis. University of Applied Sciences, Hochschule Neubrandenburg, Fachbereich Landschaftswissenschaften und Geomatik.

Sullivan W.J., Kirby J.S., Monaghan P. (1985): The exclusion of avian predators from aggregations of nesting lapwings (*Vanellus vanellus*). *Animal Behaviour* 33 (1): 308–314.

Svensson L., Mullarney K., Zetterström D., Grant P.J. (2025): Ptice Slovenije, Evrope in Sredozemlja. DOPPS, Ljubljana.

Tolhurst B., Wright M.A., Parish D.M.B., Nicolai M.K. (2025): Temperature drives inter-annual variation in badger (*Meles meles*) predation of lapwing (*Vanellus vanellus*) on Scottish hill-edge farmland. *Journal of Avian Biology*.

Tome D. (1998): Ali je populacija pribe *Vanellus vanellus* na Ljubljanskem barju pred zlomom?. *Acrocephalus* 19(90/91): 130–133.

Trilar T. (1983): Prilaganje prib (*Vanellus vanellus*) novem biotopu. *Acrocephalus* 4 (15): 3–6.

Trilar T. (1991): Vedenje pribe *Vanellus vanellus* ob navzočnosti vsiljivca v gnezditvenem obdobju na Sorškem polju. *Acrocephalus* 12 (47): 18–23.

Trilar T. (2019): Priba *Vanellus vanellus*. Str. 176–177. V: Mihelič T., Kmecl P., Denac K., Koce U., Vrezec A., Denac D. (ur.): Atlas ptic Slovenije. Popis gnezdk 2002–2017. DOPPS, Ljubljana.

Van den Berg M., Bretagnolle V., Eraud C., Weiserbs A., Barré K., Pisanu B., Chabert M., Besnard A., Chazal C., Millon A. (2026): Effects of regional weather and agricultural practices on the nest survival of Northern Lapwings in France. *Ecology and Evolution* 16: e73462.

Vogrin M. (1998): Gnezditve pribe *Vanellus vanellus* na Dravskem polju. *Acrocephalus* 19 (86): 14–20.

White E.R. (2019): Minimum Time Required to Detect Population Trends: The Need for Long-Term Monitoring Programs. *BioScience* 69: 40–46.

Zámečník V., Kubelka V., Šálek, M. (2017): Visible marking of wader nests to avoid damage by farmers does not increase nest predation. *Bird Conservation International* 28: 293–301.